

Postoje české veřejnosti k Rusku

Výzkum zpracoval STEM pro MZV ČR

26. listopadu 2020

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Shrnutí

- Rozdělení veřejnosti ve smyslu Západ versus Rusko v české společnosti v podstatě neexistuje. Vztah k Západu je silnější a vřelejší a určuje veřejnou debatu.
- Rusko v současnosti není pro Českou republiku podle většiny občanů ani významným partnerem, ani podstatnou hrozbou. V hodnocení vzájemných vztahů převažují neutrální a zdrženlivé tóny.
- Postoji české veřejnosti k Rusku nadále zapadají do dlouhodobých trendů. Jde o téma, které je ve veřejném prostoru po desetiletí a lidé na něj mají zpravidla utvořený alespoň povrchní názor.
- Většina zkoumaných postojů je určena výrazně více politickou a hodnotovou profilací respondentů než jejich demografickou skladbou. K Rusku jsou pak otevřenější lidé s nižším vzděláním, starší lidé, lidé levicově orientovaní nebo voliči komunistů a národovců.
- Ruskou hrozbu vidí Češi spíše v jeho nepřímém vlivu (energie a suroviny, vliv na veřejné mínění), než že by se báli ruské jaderné síly či velmocenských ambicí.
- Česká veřejnost velkou většinou podporuje společný postup svých ústavních činitelů vůči Rusku. V případě spolupráce členů Evropské unie je shoda na společném postupu slabší, přesto i zde přesvědčivě převládá.
- Sankce vůči Rusku nejsou v současnosti pro českou veřejnost tématem, mají nicméně podporu mírně nadpoloviční většiny lidí.
- Situaci v Bělorusku sleduje mírná většina veřejnosti, jen malá část však důkladně. Na zájmu se podepisuje relativně dlouhá doba od tamních voleb a ústup takových zpráv z hlavního mediálního zpravodajství.
- U české veřejnosti má ve věci určování zahraniční politiky vůči Rusku zdaleka nejsilnější podporu ministr zahraničních věcí.
- O česko-ruských konzultacích slyšelo jen velmi málo lidí a ještě méně jich má představu, čeho by se měly týkat.
- Velká část veřejnosti je proti svěření dostavby českých jaderných elektráren do rukou Ruska. Oponuje také případnému uznání Krymu jako ruského území.
- Kladná shoda pak panuje na tom, aby ČR tlačila Rusko do řádné péče o hroby československých legionářů, a na pragmatickém požadavku na udržení obchodu s Ruskem bez ohledu na jeho politiku.
- Na postupu vůči Rusku v dalších záležitostech se občané příliš neshodnou.

Metodika výzkumu

Metoda sběru dat: telefonické dotazování (CATI).

Dotázáno 1000 občanů České republiky starších 18 let.

Soubor reprezentuje: dospělou populaci ČR.

Metodika výběru: kvótní výběr podle kritérií pohlaví, věk, vzdělání, velikost místa bydliště, region.

Termín dotazování: 22. 10. – 2. 11. 2020

Kontext: Výzkum se uskutečnil v době vrcholící epidemie COVID-19. Zároveň v době dotazování platila související protipandemická opatření a nouzový stav.

Metodologie – výběrový soubor a vážení

Tento výzkum byl z důvodů současných mimořádných opatření a omezení spojených s rozšířením viru COVID-19 veden formou telefonického dotazování (CATI). Při srovnání s osobním rozhovorem vedeným zkušeným tazatelem s telefonickým výzkumem častěji souhlasí otevřenější lidé a ti, kteří se více zajímají o veřejné dění. Vyšší podíl aktivních respondentů s jasným názorem může u výzkumu na politická témata hrát určitou roli.

Ve snaze korigovat toto vychýlení jsme obvyklou proceduru vážení uplatnili i na volební účast a zájem o politiku, kterými jsme posílili vypovídací hodnotu celého souboru v politických názorech a hodnotově-postojových otázkách.

Úprava posílila reprezentativitu souboru u politických odpovědí. Demografické ukazatele přitom nebyly významně ovlivněny.

Česko-ruské vztahy a česká zahraniční politika

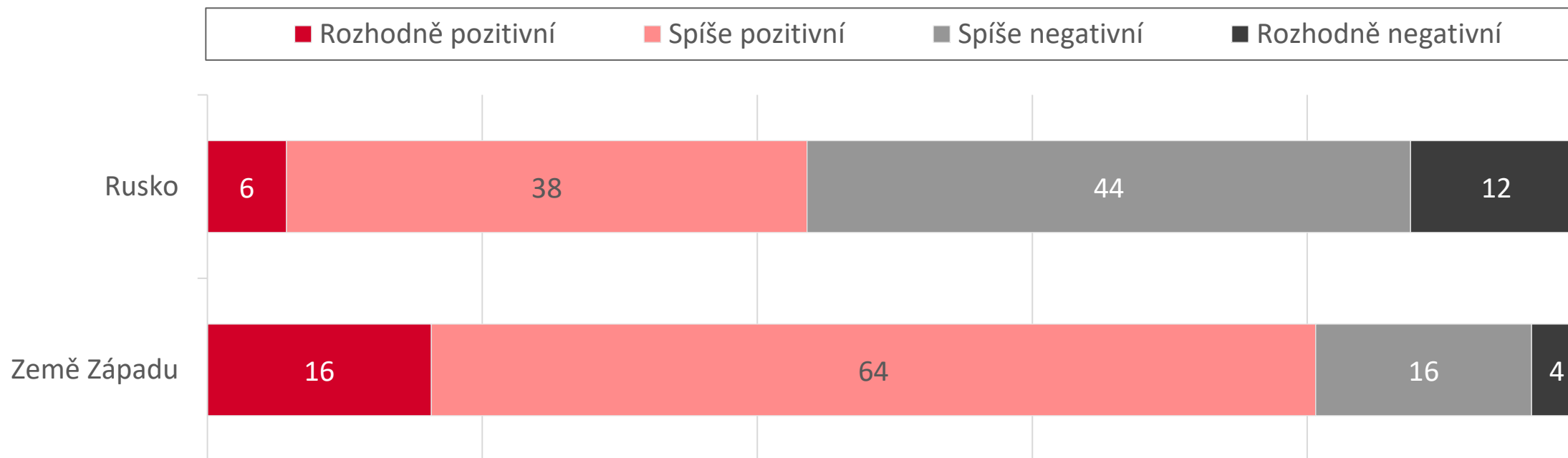
Česko-ruské vztahy a česká zahraniční politika

- Rusko není pro ČR podle většiny české veřejnosti ani významným partnerem, ani podstatnou hrozbou.
- Obliba Ruska v očích české veřejnosti v listopadu 2020 odpovídá dlouhodobým zjištěním, kdy mírně převažuje negativní hodnocení Ruska.
- Dělicí osa Západ versus Rusko v české společnosti v podstatě neexistuje. Velká většina lidí vnímá západní země příznivě, mezi nimi pak podstatná část kladně hodnotí i Rusko.
- Dělitelem náklonnosti k Rusku jsou zejména politická přesvědčení, kdy raději jej mají příznivci levice a voliči komunistické strany či národovců.
- Při hodnocení vzájemných česko-ruských a rusko-českých vztahů pak převládají zdrženlivé a neutrální tóny.
- Není zřejmé, zda ve společnosti převažují zastánci ekonomického pragmatismu v zahraniční politice ČR, či zda převažují zastánci lidskoprávní agendy.
- Linie podpory pragmatismu, či demokracii se opět láme hlavně podle politického klíče. K pragmatismu se kloní – poměrně paradoxně – zastánci levice a voliči komunistů, národovců či vládního hnutí ANO.
- Rusko pro Čechy není přímou hrozbou. Nejsilněji česká veřejnost vnímá Rusko jako nepřímou hrozbu v podobě energetické závislosti na něm či z Ruska vedeného šíření falešných zpráv a manipulace veřejného mínění.
- Českou republikou navržené konzultace s ruskou stranou mají u veřejnosti jen minimální ohlas, téměř nikdo neví, čeho se mají týkat nebo že vůbec byly navrženy.

Pozice Ruska v listopadu 2020 odpovídá dlouhodobým zjištěním ve výzkumné sérii Trendy. Mírně převažuje negativní pohled (56 %) nad pozitivním.

Rusko je hodnoceno hůře než země Západu. Pozitivně jej vnímá 44 % lidí oproti 80 % pro země západní Evropy.

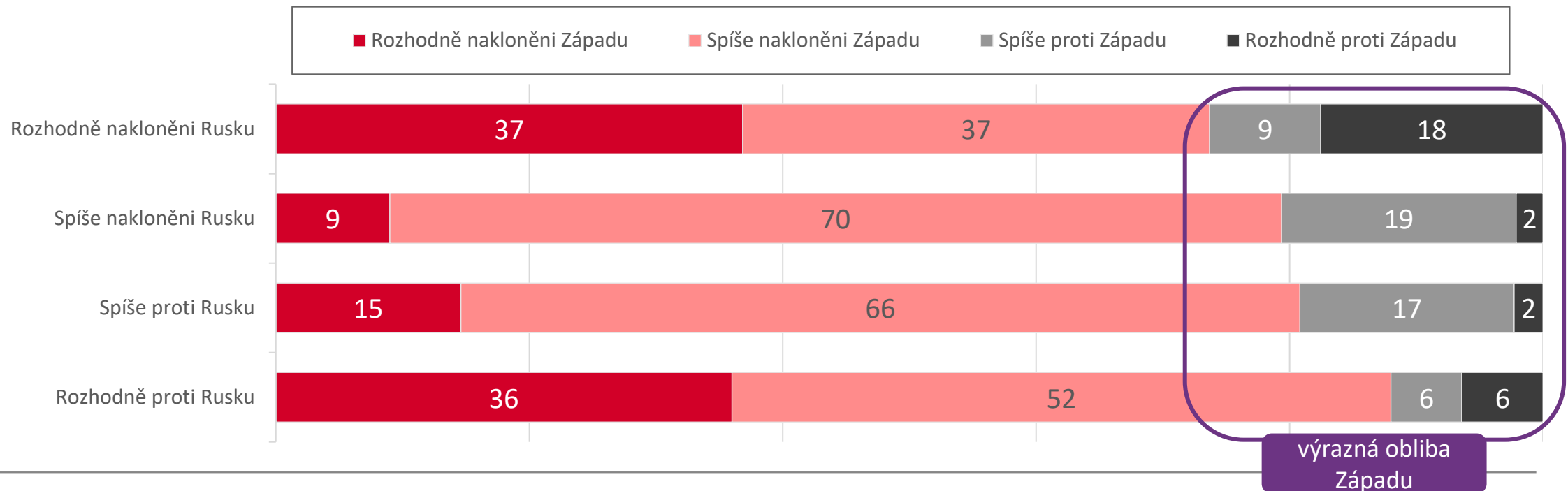
*„Jaký je Váš postoj k **Rusku**?“ / „Jaký je Váš postoj k **zemím Západu**?“*

Dělicí osa Západ versus Rusko v české společnosti v podstatě neexistuje.

I mezi lidmi, kteří mají rozhodně pozitivní vztah k Rusku, najdeme velkou většinu (74 %) těch, kteří se vstřícně staví také k západním zemím.

„Jaký je Váš postoj k **zemím Západu**?“
– podle postoje k Rusku

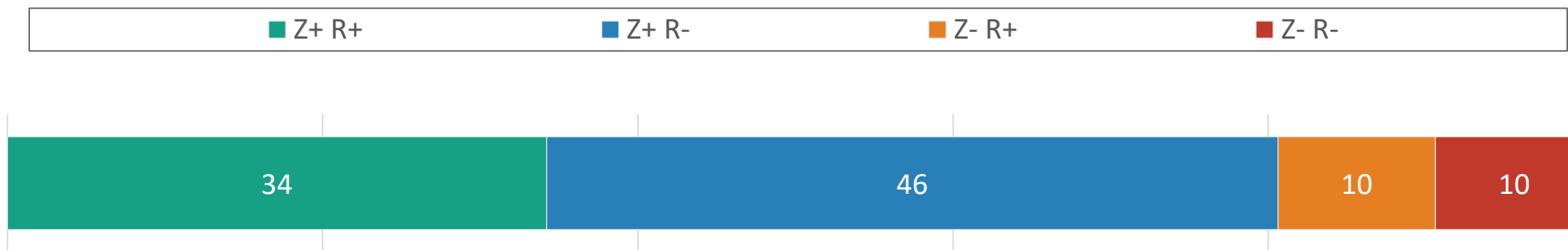

Pro názornost jsme zkonstruovali křížový index vztahu k Rusku a k Západu.

Nejsilnější kombinaci představuje se 46 % obliba Západu s negativním postojem k Rusku. Naopak lidí, kteří preferují Rusko a nemají rádi Západ, je pouze 10 %. Dalších 10 % se negativně vyhraňuje vůči Rusku i vůči Západu.

Index vztahu k Rusku a k Západu

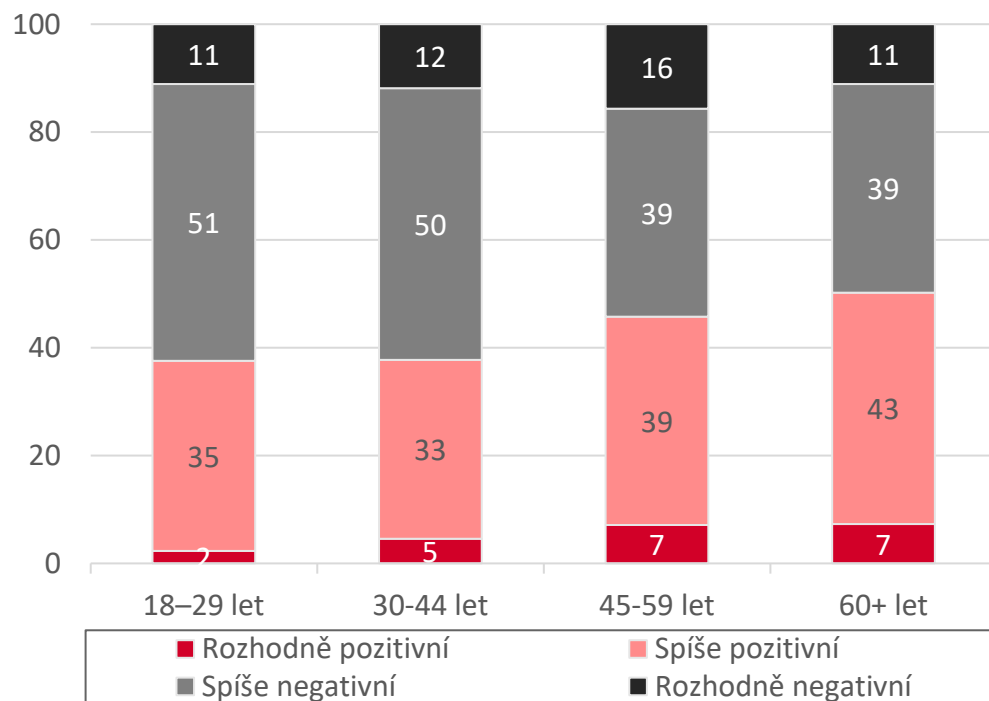

Vztah k Rusku není většinově příznivý v žádné věkové skupině, s rostoucím věkem však příznivé hodnocení Ruska posiluje: od 37 % mezi nejmladšími až po 50 % u lidí nad 60 let.

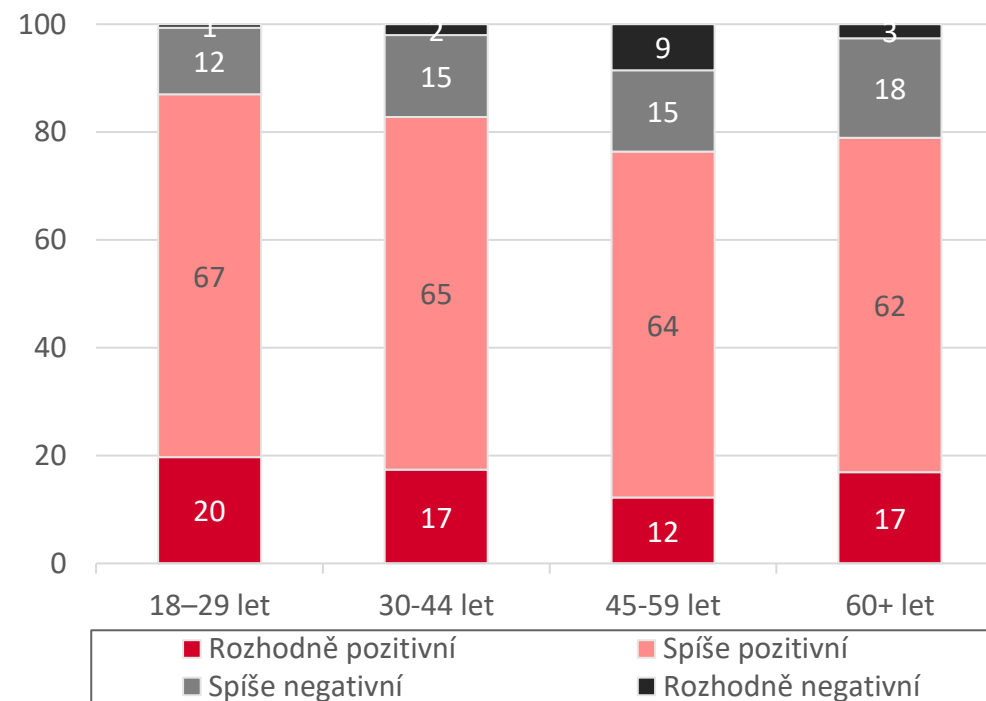
Vztah k Západu není příliš dán věkem respondentů, o něco slabší podporu má u lidí nad 45 let (kolem 77 %).

Postoj k Rusku a k Západu – rozdíly podle věku

„Jaký je Váš postoj k Rusku?“

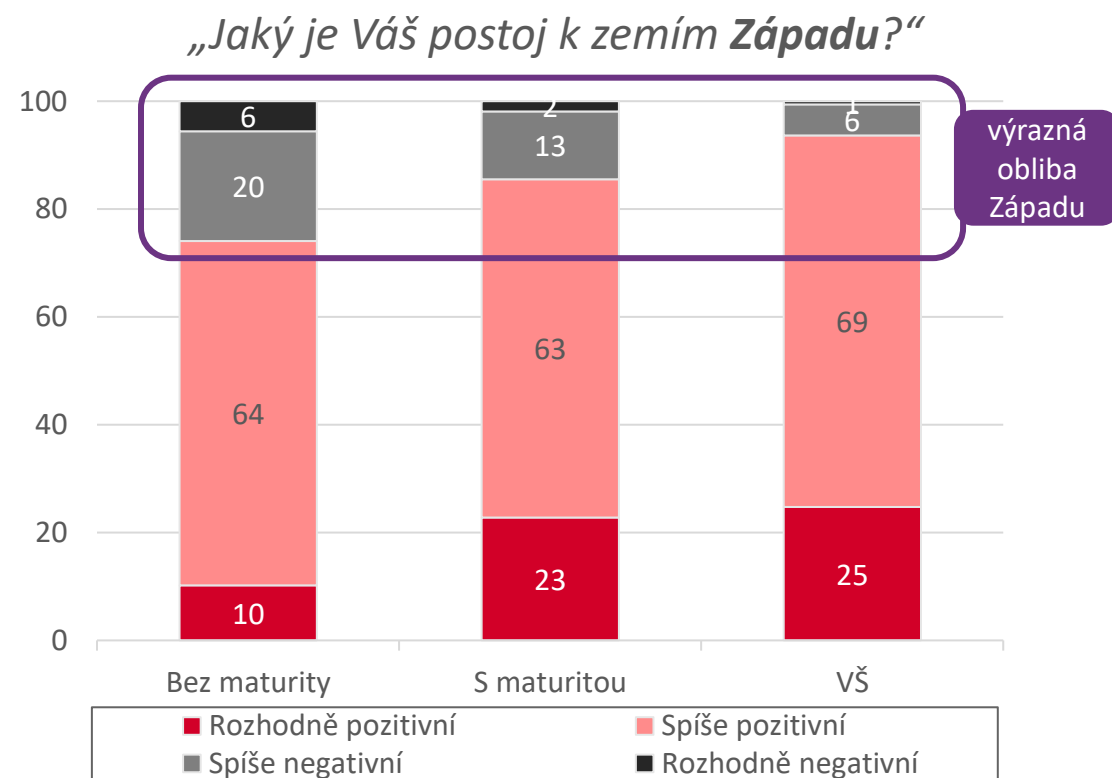
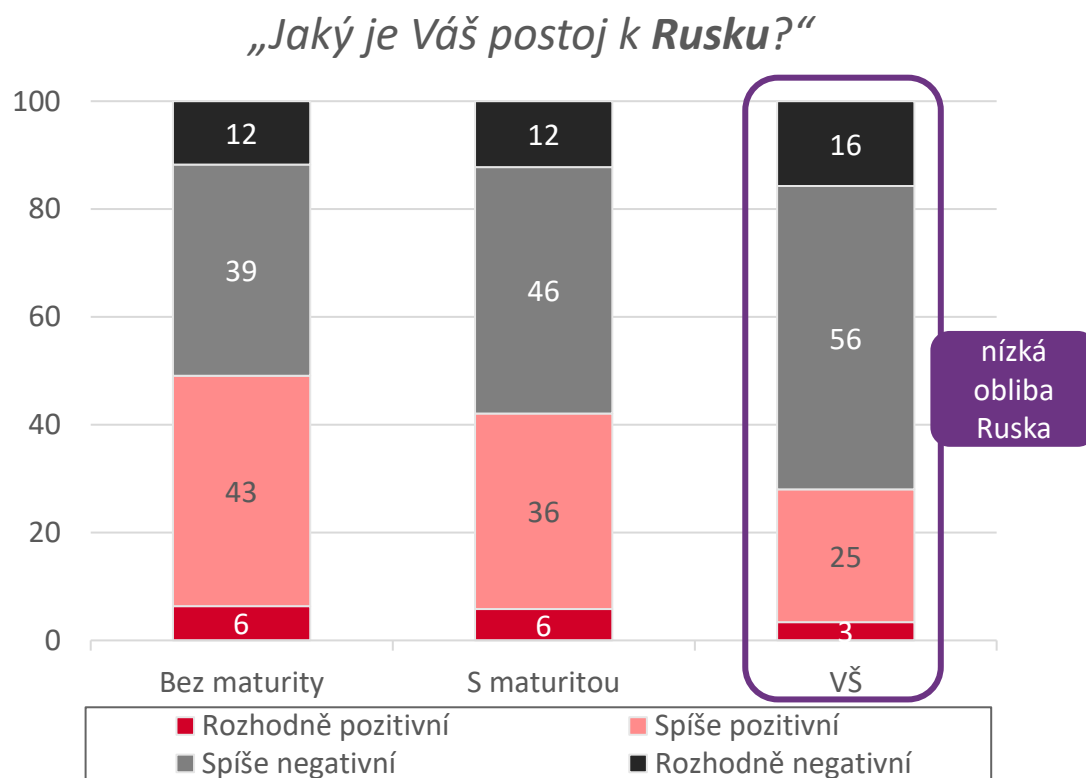
„Jaký je Váš postoj k zemím Západu?“

S rostoucím vzděláním oslabuje příznivé hodnocení Ruska a zároveň roste pozitivní pohled na země Západu. Mezi vysokoškoláky vnímá Západ příznivě až 93 % lidí, Rusko jich tak hodnotí jen 28 %.

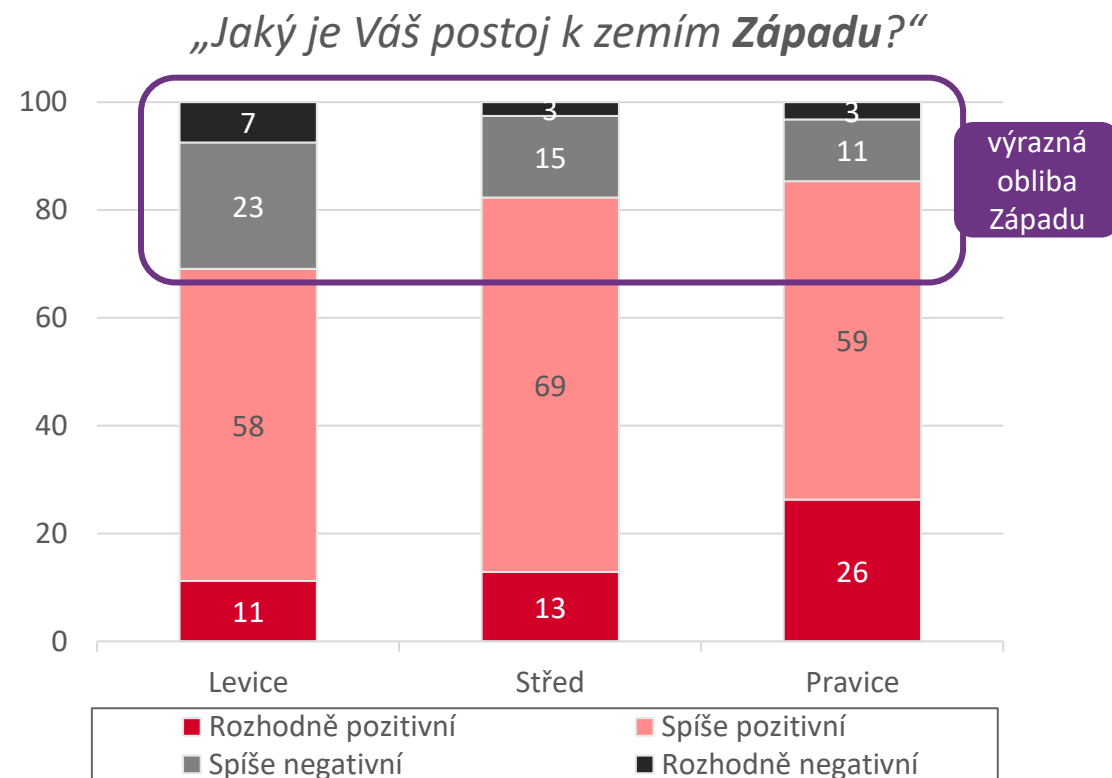
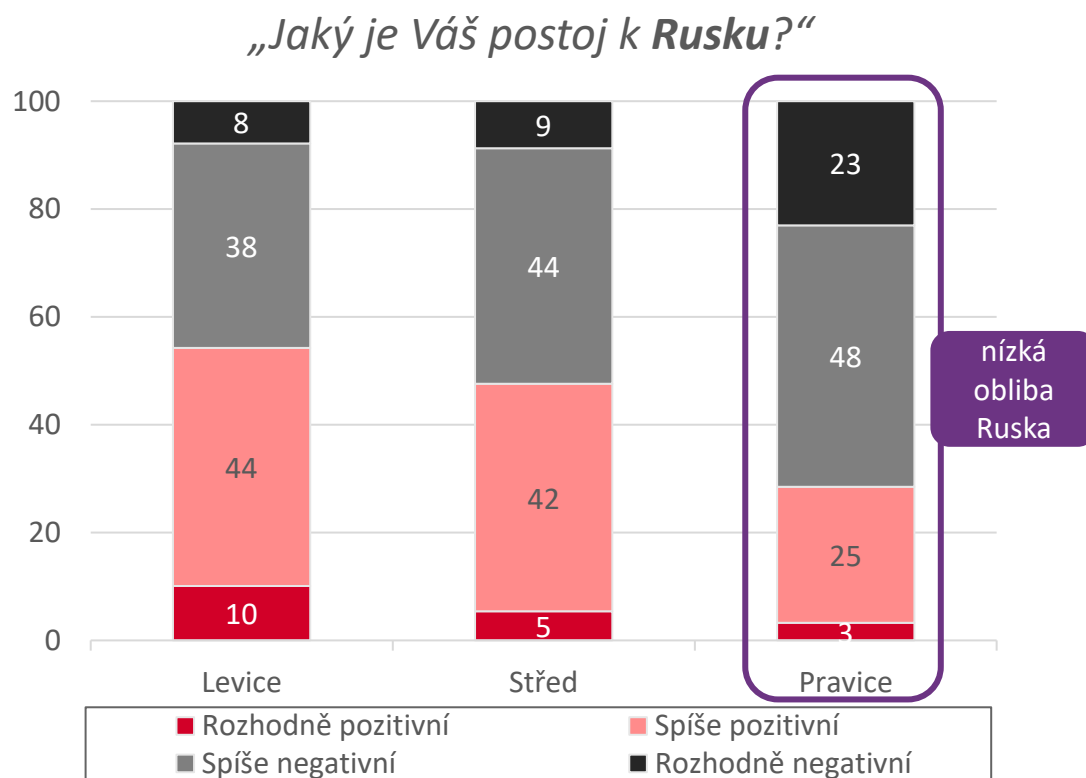
Platí také, že i mezi lidmi bez maturity zcela převažuje pozitivní hodnocení Západu nad pozitivním hodnocením Ruska.

Postoj k Rusku a k Západu – rozdíly podle vzdělání

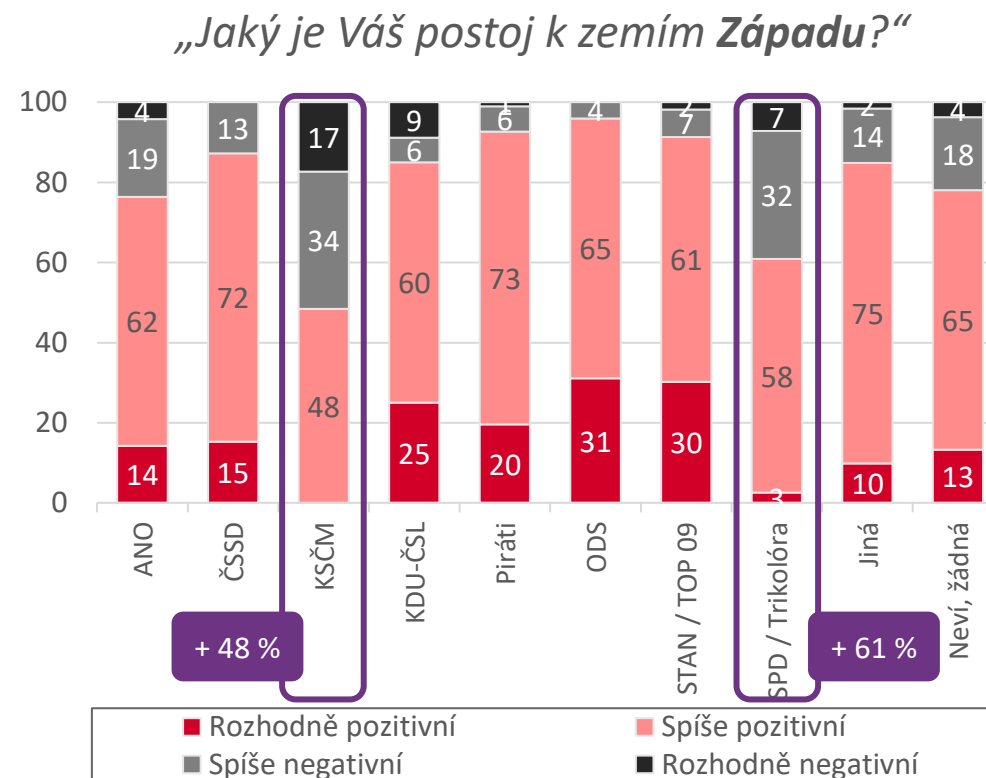
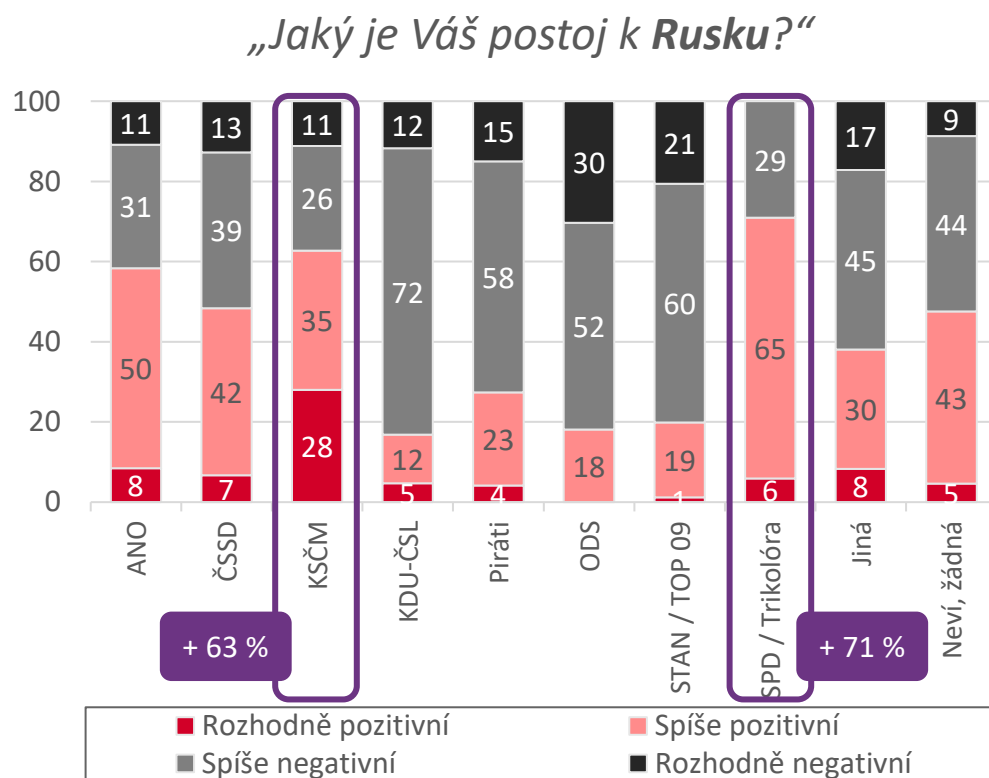
Stoupenci levice vykazují největší příklon k Rusku (54 %) a nejnižší afinitu k Západu (69 %) – evidentně však příklon k Západu i u nich převládá. Lidé, kteří se identifikují s politickým středem, se v hodnocení obou subjektů blíží vždy křídlu, které dává lepší hodnocení – Rusko hodnotí podobně jako levicoví, Západ podobně jako pravicoví.

Postoj k Rusku a k Západu – rozdíly podle levo-pravé orientace

Podle očekávání vyjevují Rusku nejvyšší náklonnost příznivci národoveckých populistů (71 %) a komunistické strany (63 %). Mezi těmito respondenty je naopak suverénně nejslabší podpora západním zemím (mezi 50 a 60 %). Nadprůměrně pozitivní pohled na Rusko mají ještě podporovatelé ANO a ČSSD. U voličů středopravé opozice zřetelně převažuje negativní hodnocení Ruska.

Postoj k Rusku a k Západu – rozdíly podle stranických preferencí*

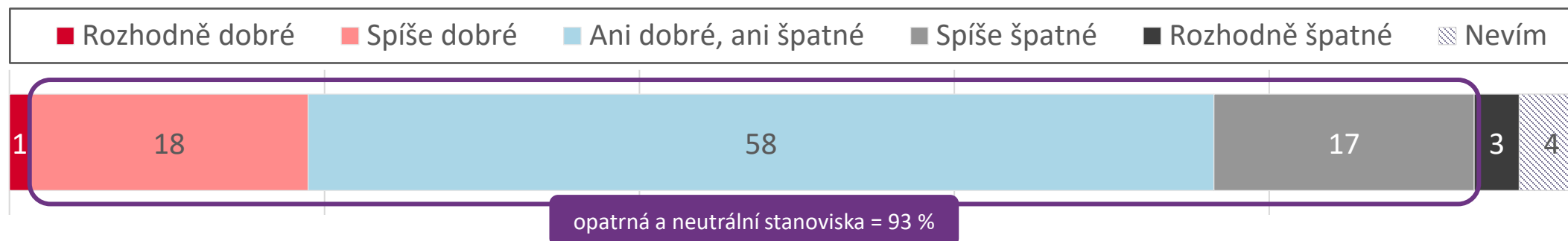

V hodnocení vzájemných česko-ruských a rusko-českých vztahů převládají zdrženlivé a neutrální pohledy.

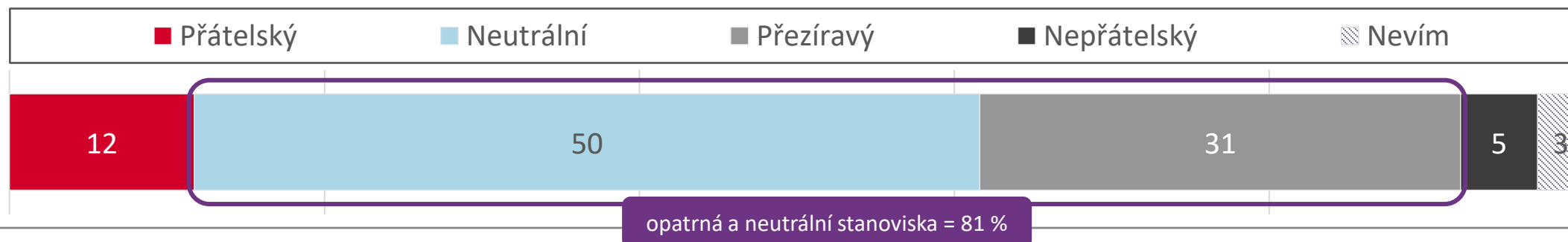
58 % lidí nevidí česko-ruské vztahy jako ani dobré, ani špatné, asi pětina veřejnosti pak soudí, že jsou dobré, a další pětina, že špatné.

Polovina lidí vnímá ruský přístup k ČR jako neutrální a dalších 31 % procent jako přezíravý, nejsme tak podle většiny veřejnosti pro Rusko zajímaví.

„Jaké jsou podle Vás současné vztahy mezi Českou republikou a Ruskem?“

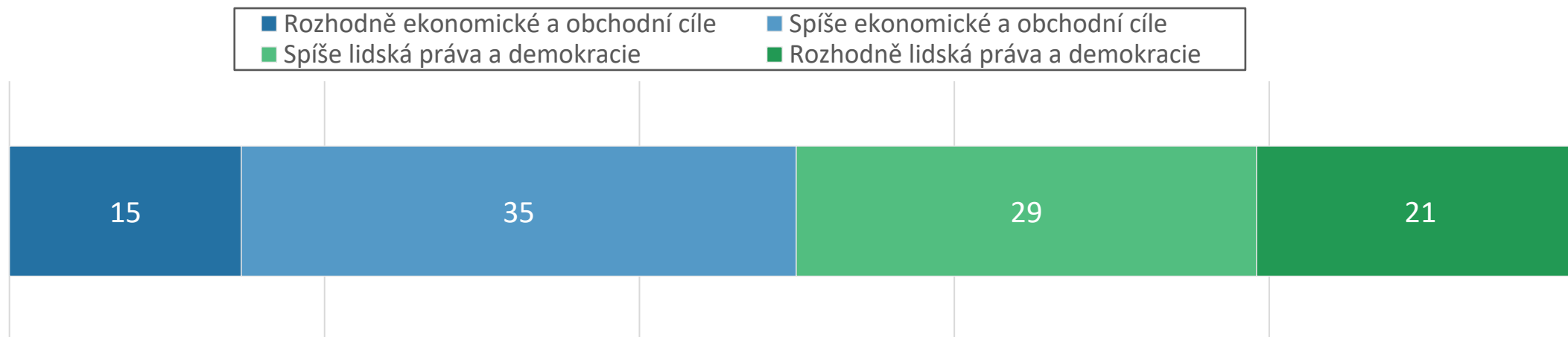

„Které z následujících označení nejlépe vyjadřuje postoj Ruska vůči České republice?“

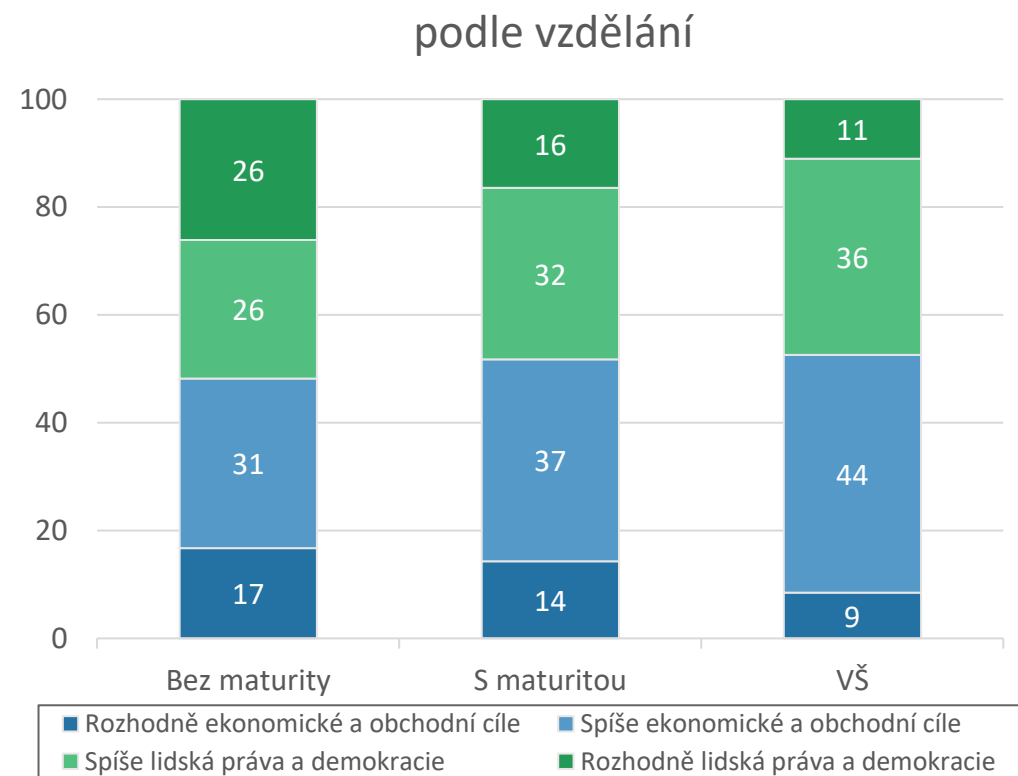
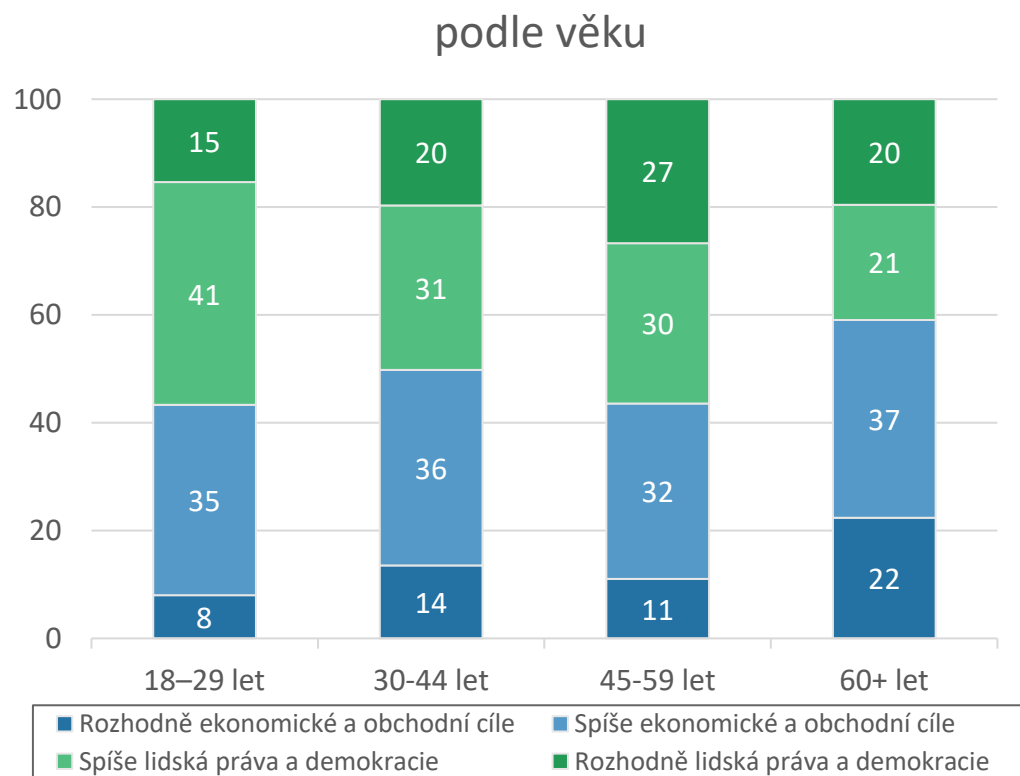
Občané jsou v podpoře toho, zda by měly v české zahraniční politice převládat ekonomické, nebo lidskoprávní ohledy, rozdělení napůl.

„Měly by podle Vás v české zahraniční politice převažovat spíše ekonomické cíle, nebo by se měla spíše soustředit na hájení lidských práv a demokratických svobod?“

Lidská práva a demokracie by měly být důležitějším směrem v české zahraniční politice zejména podle nejmladší věkové skupiny, kde tento názor sdílí 56 % respondentů. Naopak u lidí nad 60 let je tento názor se 41 % zastánců nejslabší. Podle úrovně vzdělání se pak názor na převládající směr v české zahraniční politice významně neliší.

Co by mělo převládat v české zahraniční politice?

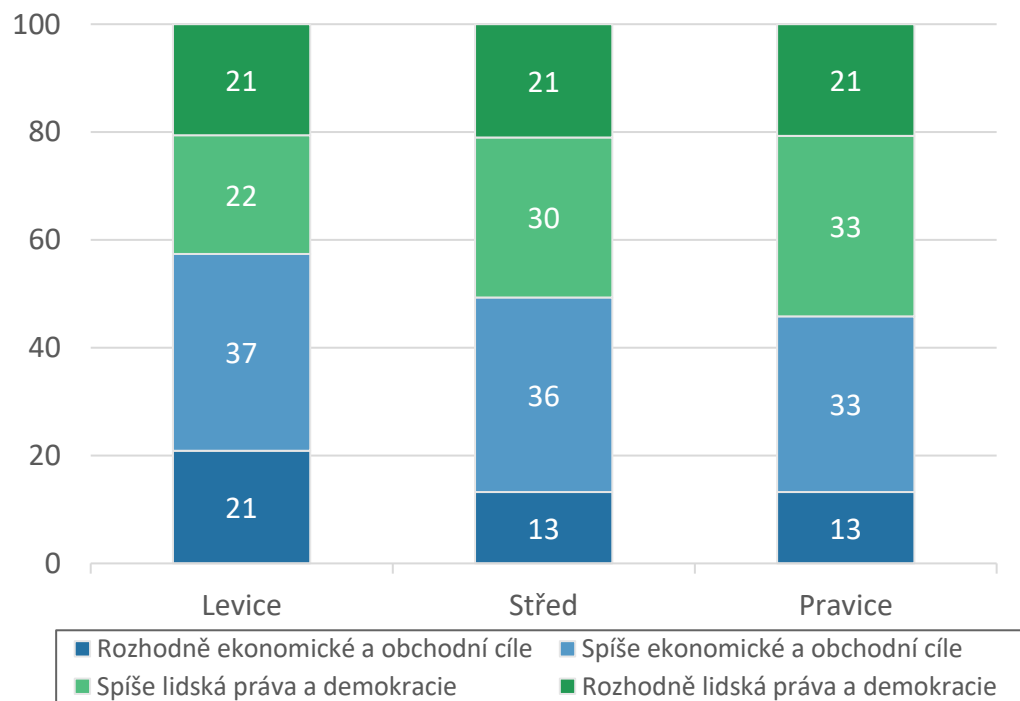

Ekonomickým a obchodním cílům přejí – překvapivě – více příznivci levice (58 % pro tyto cíle oproti 46 % u pravicových). Hospodářské cíle převažují i v názorech voličů ANO (63 %), komunistů (58 %) a národovců (65 %).

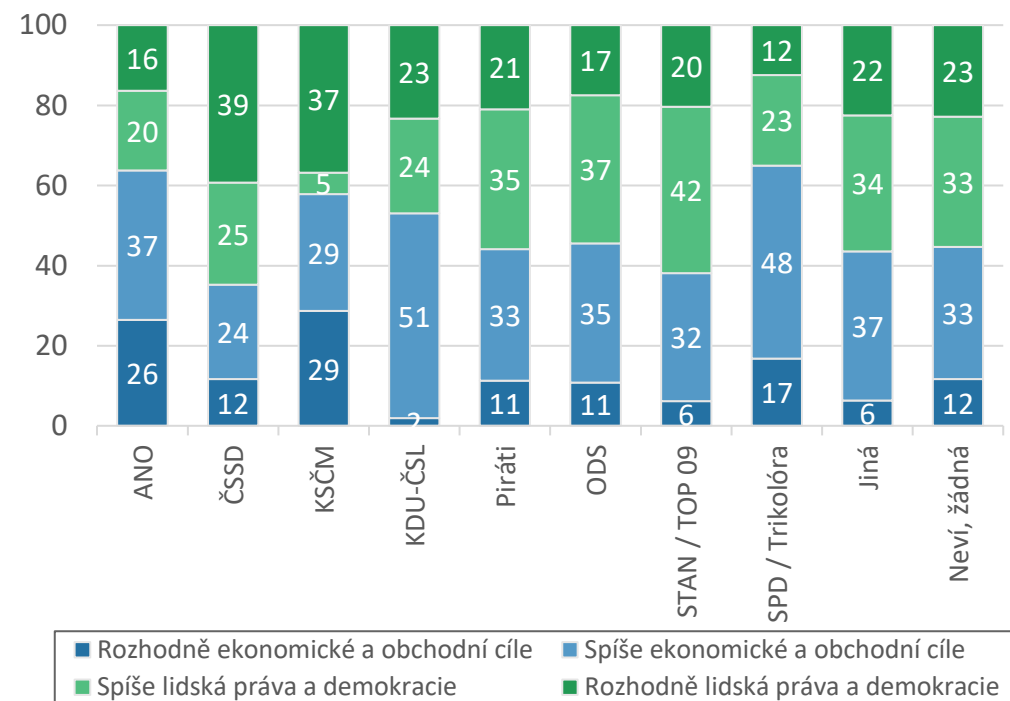
Lidskoprávní náplň by u české zahraniční politiky preferovali zejména podporovatelé liberálních stran (62 % u voličů STAN či TOP 09) a ČSSD (64 %).

Co by mělo převládat v české zahraniční politice?

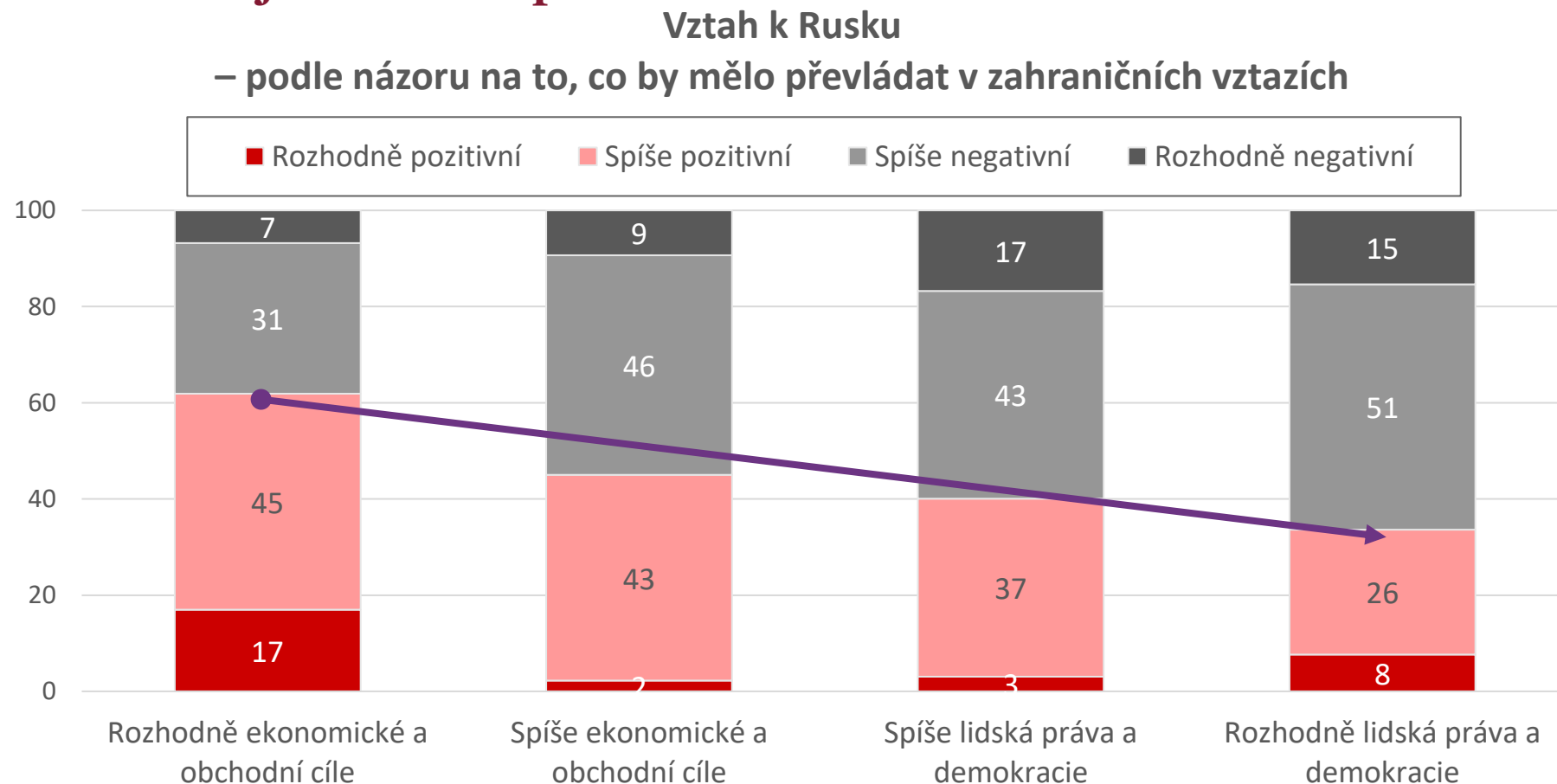
podle levo-pravé orientace

podle stranických preferencí*

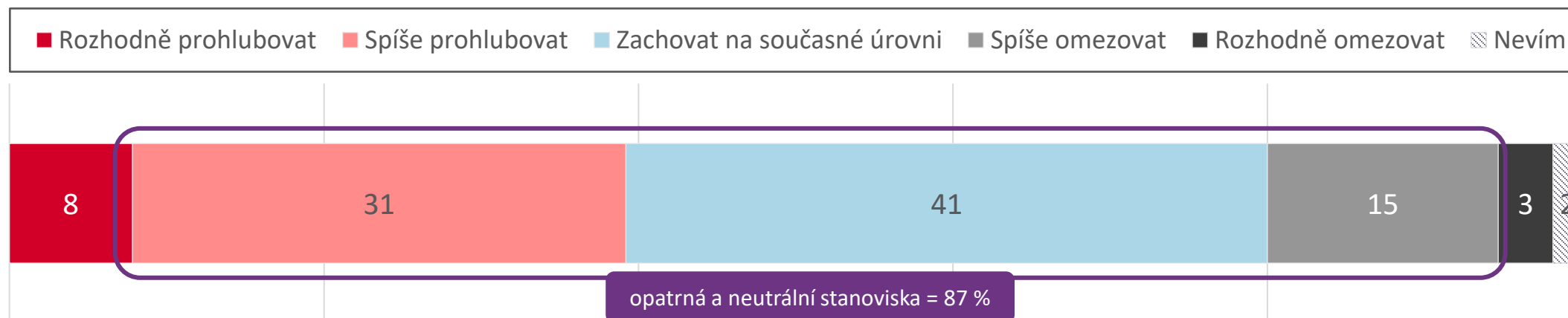

Sledujeme zřetelný vztah mezi tím, jaká agenda by podle lidí měla v české zahraniční politice převládat, a vztahem odpovídajících k Rusku. S rostoucím významem demokracie a lidských práv u lidí klesá pozitivní náhled na Rusko. U rozhodných zastánců pragmatické cesty najdeme až 62 % příznivců Ruska, rozhodní zastánci lidskoprávní agendy mezi sebou mají 34 % lidí nahlížejících Rusko příznivě.

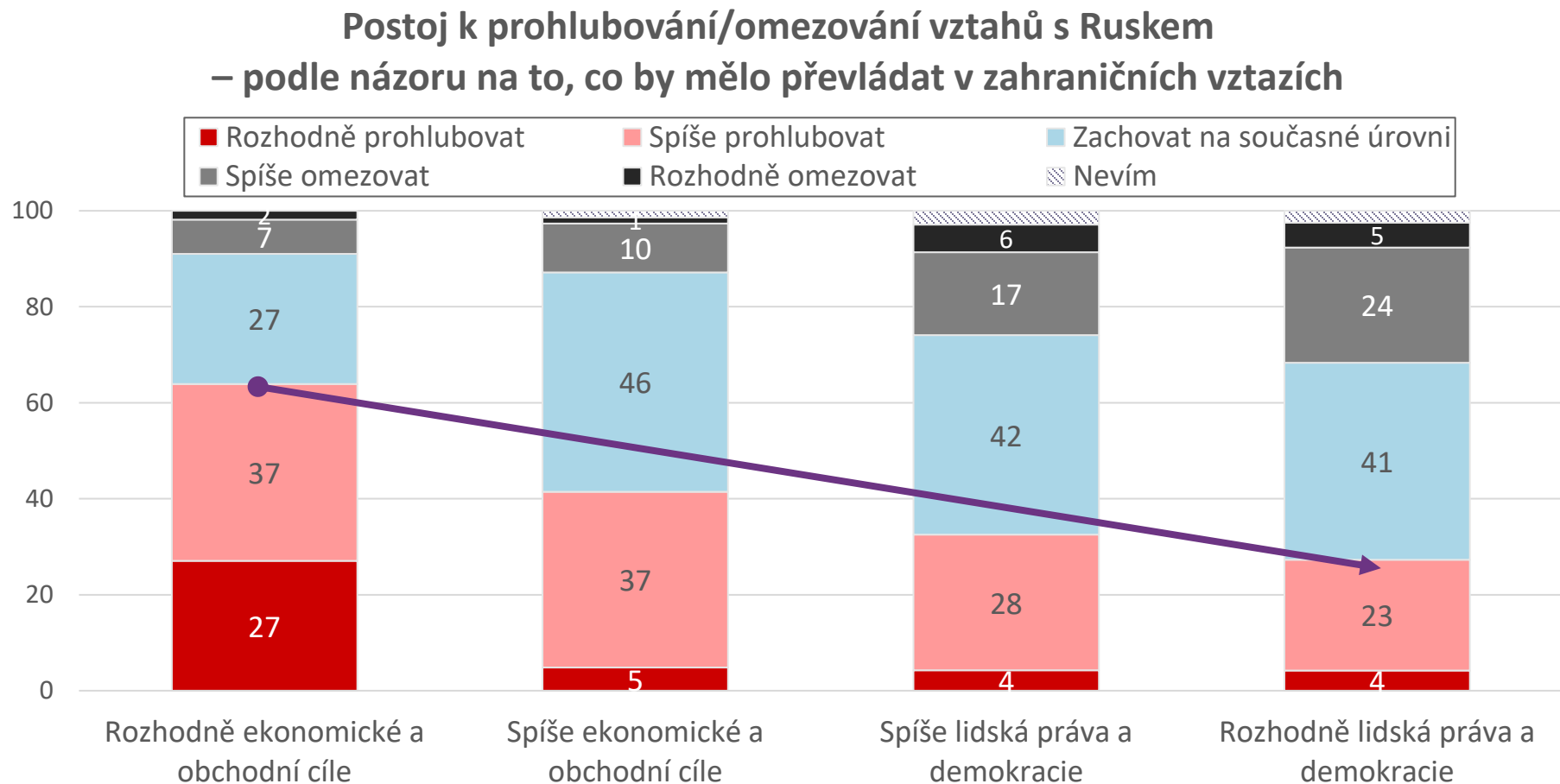

Česká veřejnost by nejspíše současné česko-ruské vztahy zachovala v existující podobě (41 %) nebo by podpořila jejich rozvoj (v součtu 39 %). Znovu sledujeme silný příklon k neutrálním či slabším tvrzením, kdy jen 11 % lidí podporuje některou z rozhodných pozic.

„Nyní vezměte v úvahu česko-ruské vztahy v minulosti i současnosti. Myslíte si, že by Česká republika měla vztahy s Ruskem do budoucna spíše prohlubovat, nebo spíše omezovat?“

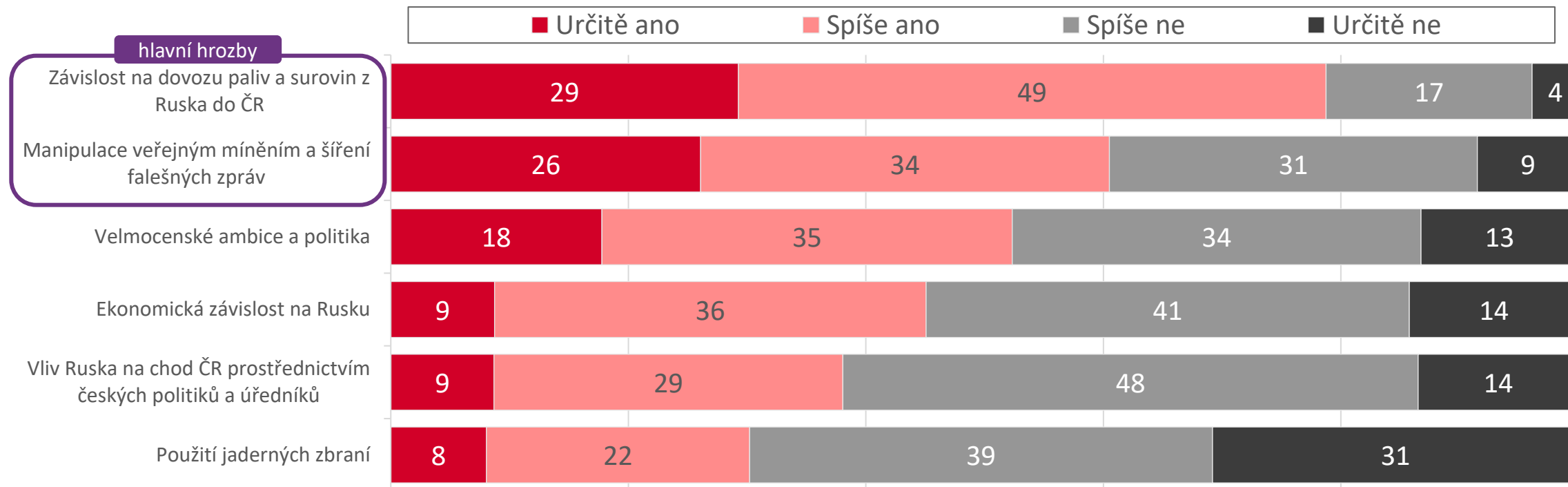

Lidé, kteří hledí na roli české zahraniční politiky nejpragmatictěji, jsou zároveň nejsilněji příznivci rozvoje vztahů s Ruskem (prohlubovalo by je 64 % z nich). U všech ostatních skupin nejsilněji zaznívá volání po zachování současné úrovně, v žádné skupině nepřevládá názor, že vztahy s Ruskem by se měly dále omezovat.

Hlavním nebezpečím, které podle veřejnosti naší zemi ze strany Ruska hrozí, je přílišná závislost na dovozu paliv a surovin (78 %). Vysoko na žebříčku nebezpečí se umístilo také šíření falešných zpráv a manipulace veřejným míněním (60 %). Naopak výrazně méně lidí vnímá jako reálnou hrozbu jaderný potenciál Ruska (30 %) nebo jeho přímý vliv na ČR prostřednictvím místních zodpovědných osob (38 %).

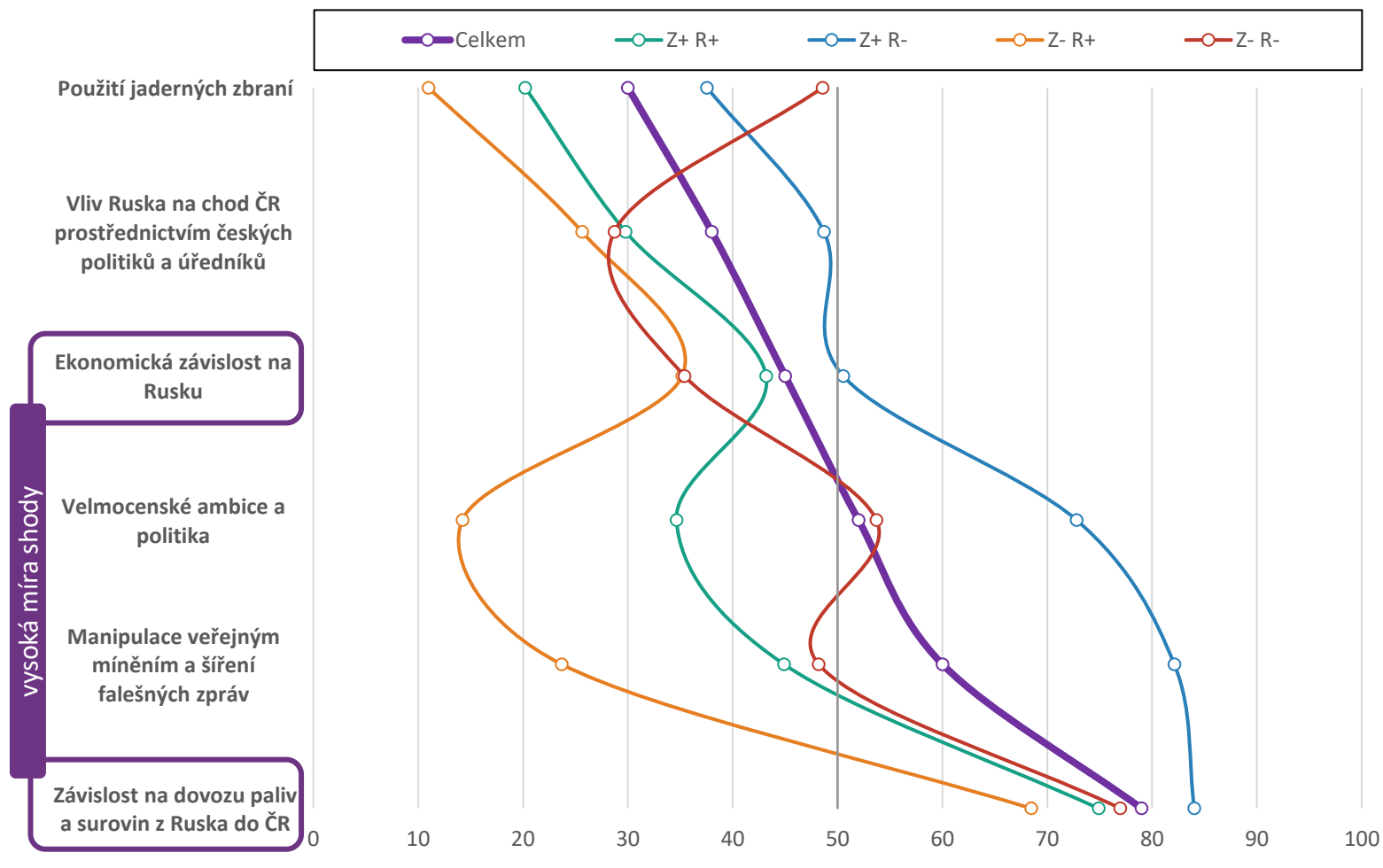
„Myslíte si, že Rusko představuje pro naši zemi ohrožení v následujících oblastech?“

Obavy z Ruska se liší podle postojů k Rusku a k Západu.

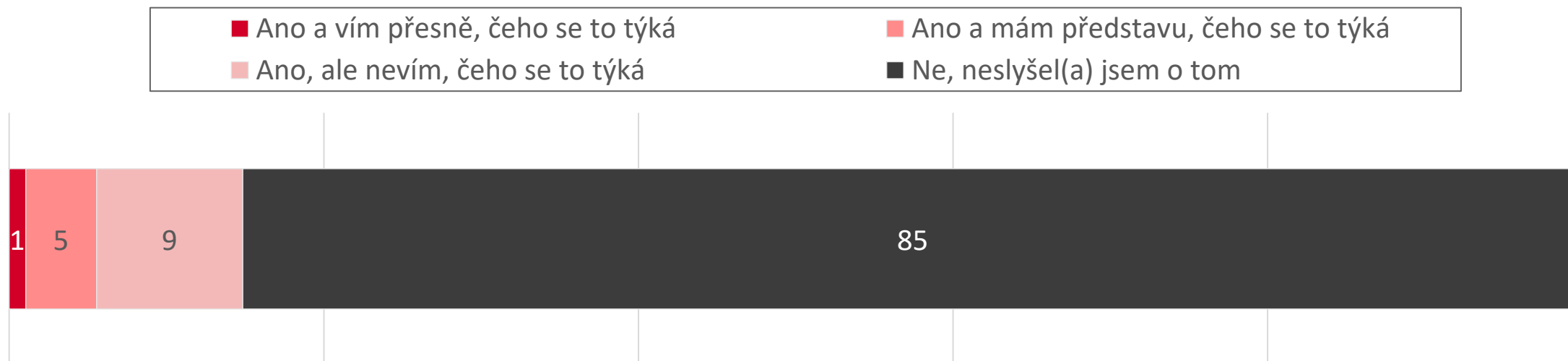
„Myslíte si, že Rusko představuje pro naši zemi ohrožení v následujících oblastech?“
– podle postoje k Rusku a k Západu (zobrazen podíl odpovědí „určitě + spíše ano“)

- Veřejnost se – bez ohledu na to, jakou kombinaci vztahu k Rusku a k západním zemím zastává – shodne na ekonomických hrozbách, které pro ČR může Rusko představovat.
- Největší rozpory naopak najdeme u otázky, zda pro ČR představuje hrozbu velmocenská politika Ruska, nebo u hrozby manipulace veřejného mínění a šíření falešných zpráv.
- Podle očekávání se nejméně shodnou skupiny, které jednu stranu mají rády a druhou nahlíží negativně.
- Nejvyšší míru ohrožení cítí téměř ve všech ohledech ti, kteří se kloní k Západu a nemají v oblibě Rusko. Naopak nejméně ohrožení ze strany Ruska cítí ti, kdo Západ vnímají negativně a Rusko pozitivně.

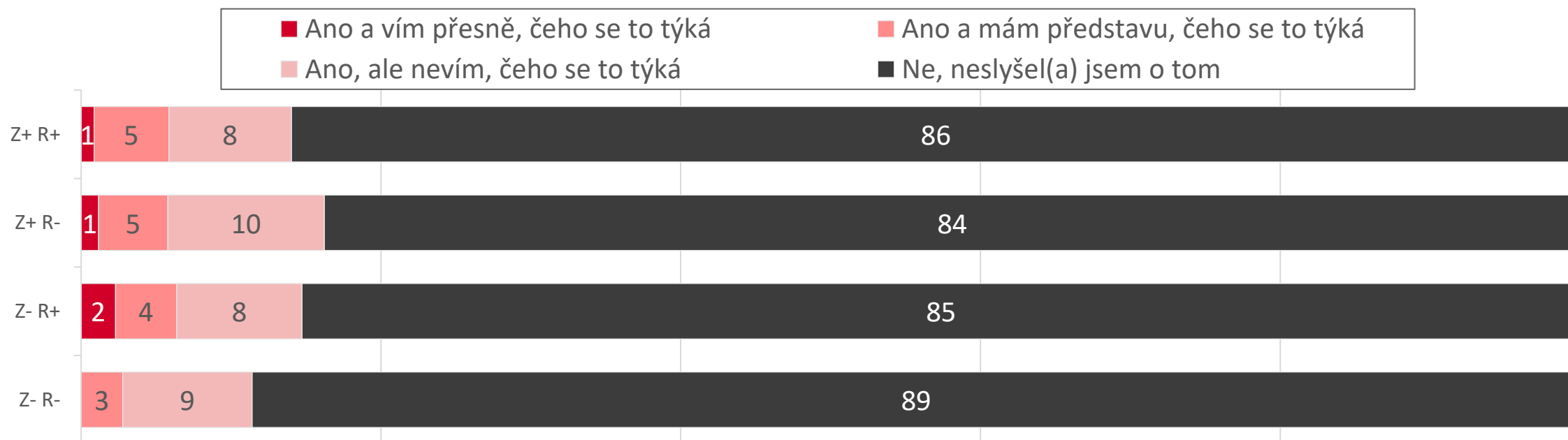
Českou republikou navržené konzultace s ruskou stranou mají u veřejnosti jen minimální ohlas. 85 % lidí tvrdí, že o nich vůbec neslyšeli, pouhých 6 % pak má o konzultacích alespoň nějakou představu.

„Slyšel(a) jste o tom, že Česká republika letos navrhla Rusku uspořádání konzultací o česko-ruských vztazích?“

Česko-ruské konzultace skutečně nejsou pro českou veřejnost zatím vůbec tématem. Nezájem o konzultace panuje bez ohledu na deklarovaný vztah k Rusku a k západním zemím.

„Slyšel(a) jste o tom, že Česká republika letos navrhla Rusku uspořádání konzultací o česko-ruských vztazích?“ – podle postoje k Rusku a k Západu

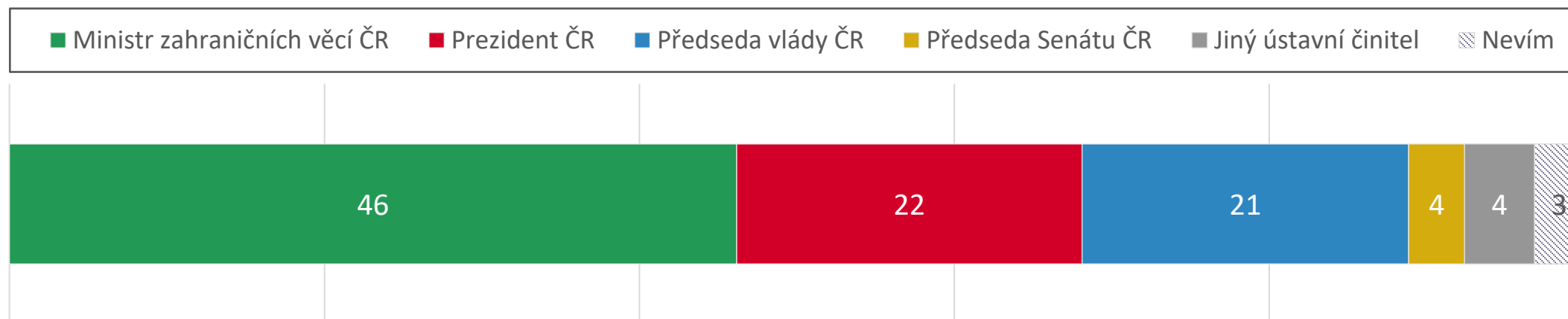
Politická reprezentace a postup vůči Rusku

Politická reprezentace a postup vůči Rusku

- U české veřejnosti má ve věci určování zahraniční politiky vůči Rusku zdaleka nejsilnější podporu ministr zahraničních věcí. Dalšími relevantními hráči mohou být premiér nebo prezident.
- Česká veřejnost velkou většinou podporuje společný postup ústavních činitelů vůči Rusku.
- Volání po společném postupu je o něco slabší v případě spolupráce členů Evropské unie, přesto i zde přesvědčivě převládá.

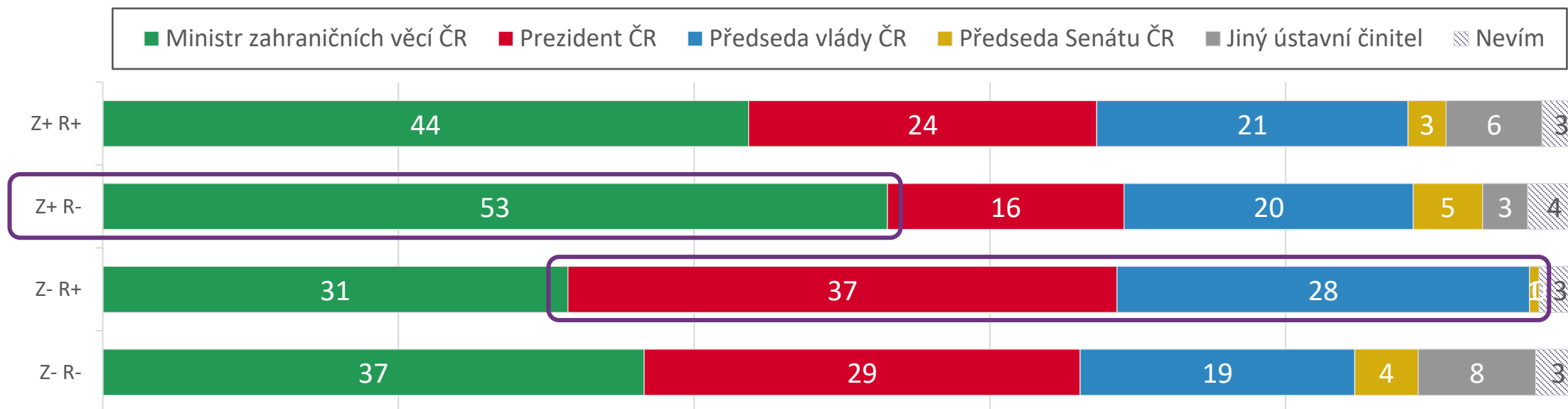
Nejsilnější podporu v otázce, kdo by měl nejspíše určovat postoje naší republiky vůči Rusku, má u české veřejnosti ministr zahraničních věcí (46 %). Dalšími relevantními hráči by – s odstupem – mohli být prezident nebo předseda české vlády. Jiní ústavní činitelé by podle respondentů rozhodující slovo mít neměli.

„Který z našich ústavních činitelů by měl podle Vás mít hlavní slovo při utváření postojů ČR vůči Rusku?“

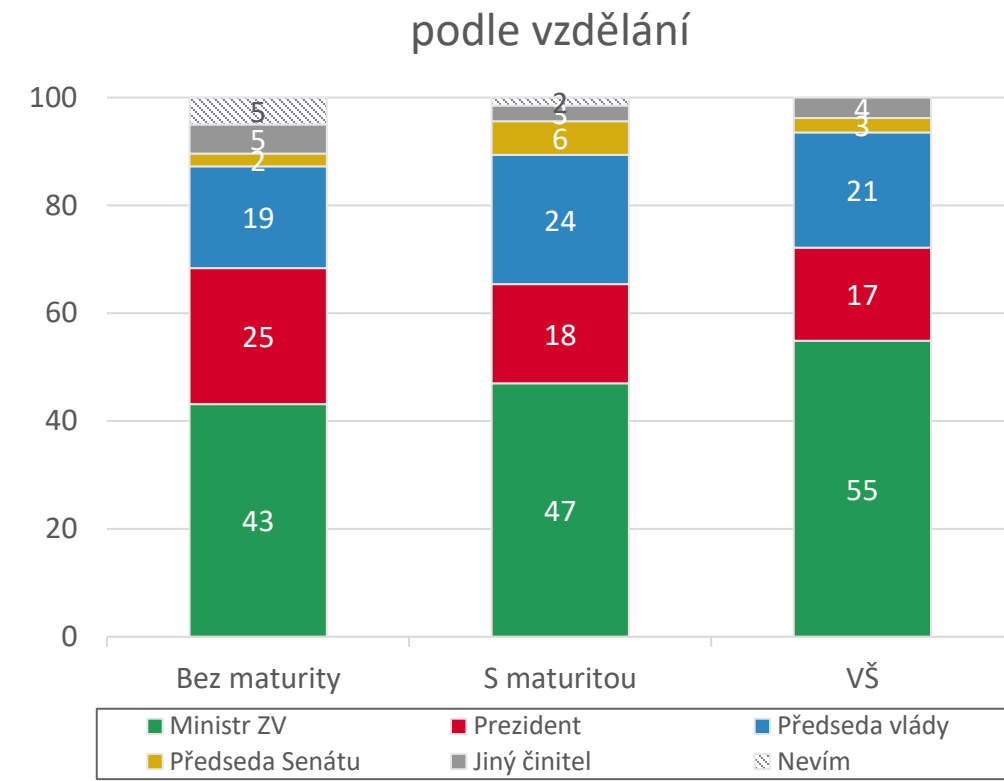
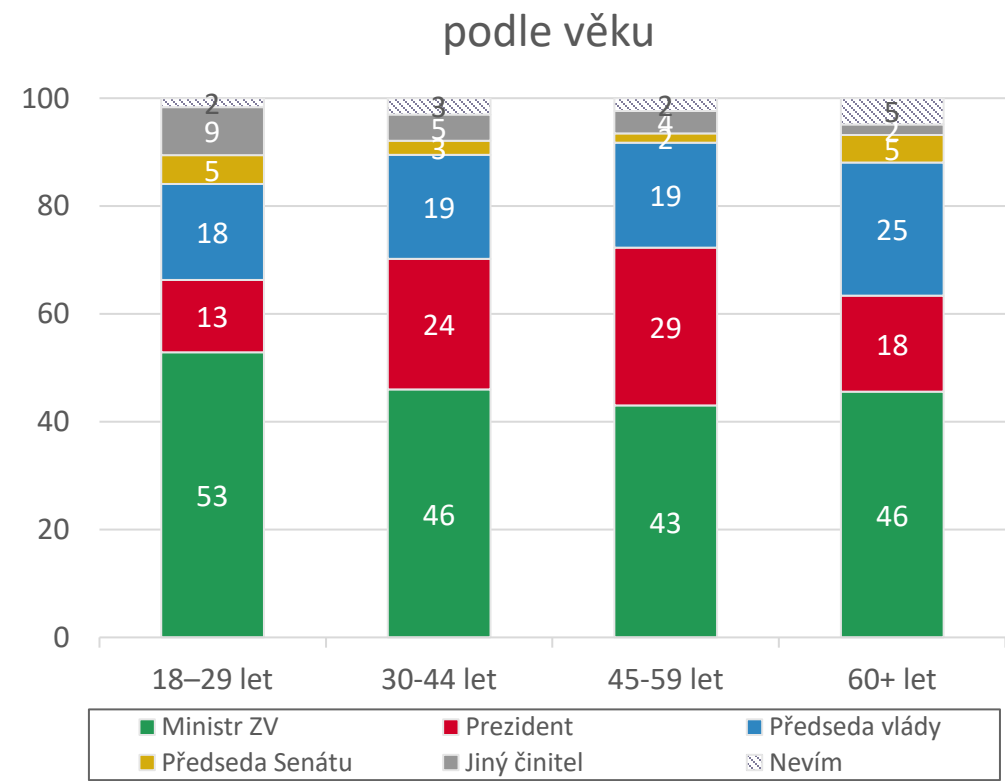
Vztah k Rusku a k Západu poměrně silně souvisí s názorem na to, který ústavní činitel by měl určovat českou diplomatickou pozici k Rusku. Ministr zahraničních věcí má nejsilnější podporu mezi těmi, kdo se přiklánějí k Západu a zároveň nemají rádi Rusko (53 %). Naopak u těch, kteří mají k Západu negativní postoj, ale Rusko mají v oblibě, má nejsilnější oporu prezident (37 %).

„Který z našich ústavních činitelů by měl podle Vás mít hlavní slovo při utváření postojů ČR vůči Rusku?“ – podle postoje k Rusku a k Západu

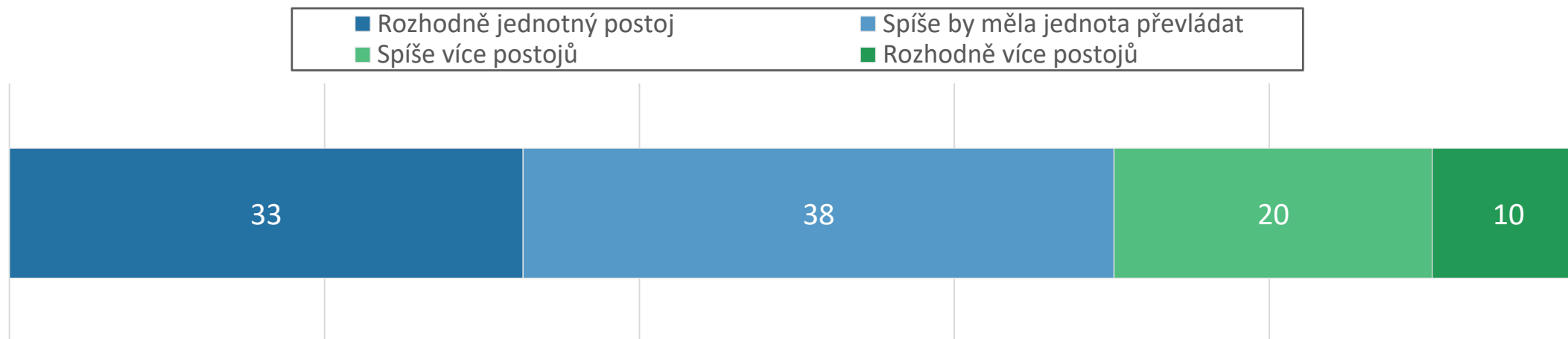
Ministr zahraničních věcí by měl mít hlavní slovo ve vztazích s Ruskem podle všech demografických skupin. Nadpoloviční podporu má u nejmladších respondentů a u vysokoškoláků. Nejslabší, stále však dominantní, podporu sledujeme u lidí ve věku 45 až 59 let a u těch bez maturity.

Který z našich ústavních činitelů by měl podle Vás mít hlavní slovo při utváření postojů ČR vůči Rusku?

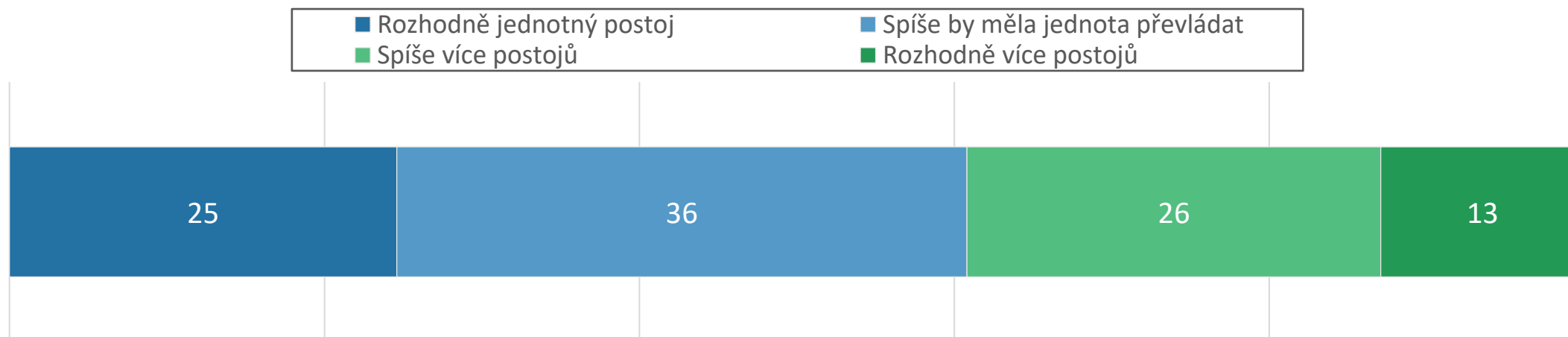
V české veřejnosti nacházíme výrazně více zastánců jednoty postojů reprezentantů ČR vůči Rusku než podporovatelů plurality názorů. Rozhodných zastánců jednoty je třetina, necelé dvě pětiny by si přály, aby jednota spíše převládala.

„Měl by ve vztahu k Rusku zaznívat jednotný postoj ČR, nebo je lepší, aby zaznívalo více postojů od různých politiků?“

Jednotný postoj vůči Rusku preferují respondenti i na úrovni EU (v součtu 61 %). Oproti české politické scéně má však pluralita názorů vyšší podporu – zaznívání více postojů jednotlivých členských zemí by si přály necelé dvě pětiny lidí.

„Měla by EU vůči Rusku postupovat jednotně, nebo je lepší, aby zaznívalo více postojů od různých členských zemí?“

Sankce, Bělorusko a další kauzy

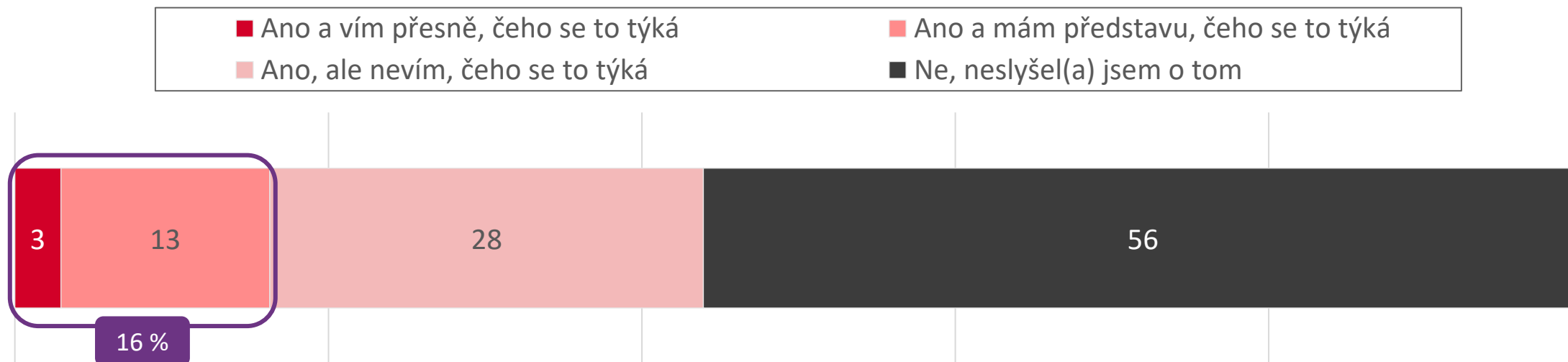

Sankce, Bělorusko a další kauzy

- Sankce vůči Rusku a s nimi spojené události nejsou v současnosti pro českou veřejnost celospolečenským tématem.
- Zároveň mají sankce podporu mírně nadpoloviční většiny lidí.
- Podpora je vyšší mezi nejmladšími a s věkem klesá, zároveň je nízká u lidí bez maturity a s úrovní vzdělání roste. Nižší podporu mají sankce na levici než na pravici a silnou podporu vidíme u voličů středo-pravé opozice.
- Situaci v Bělorusku sleduje mírná většina veřejnosti, z té však jen malá část důkladně. Na zájmu se podepisuje relativně dlouhá doba od tamních voleb a ústup takových zpráv z pozornosti médií.
- Česká veřejnost se příliš neshodne na postupu vůči Bělorusku. Pro rozhodnou akci je více než třetina, pro měkčí diplomatickou cestu je více než čtvrtina a největší díl (40 %) by volilo žádné zasahování. Čím více lidé tamější situaci sledují, tím spíše by podpořili nějakou akci.
- Letošní kauza odstranění sochy maršála Koněva z Dejvic i kauza otravy Alexeje Navalného českou veřejnost poměrně zaujaly, vzhledem k mediálnímu pokrytí, délce kauzy a domácímu prostředí se více vryla kauza s Koněvovou sochou.
- U odstranění maršálovy sochy je nejsilnější názor, že jde o spíše historickou než aktuální záležitost. Důležitější se tato kauza zdá těm, kteří mají na Rusko vyhraněný, lhostejno zda příznivý, či nepříznivý, názor.

Více než polovina respondentů tvrdí, že o sankcích, aktuálně uvalených na Rusko, neslyšela, potvrzuje se tak, že sankce a s nimi spojené události nejsou v současnosti pro českou veřejnost celospolečenským tématem. Alespoň hrubou představu má jen 16 % lidí, dalších 28 % o sankcích jen slyšelo.

„Slyšel(a) jste o tom, že Česká republika uplatňuje v současnosti vůči Rusku sankce?“

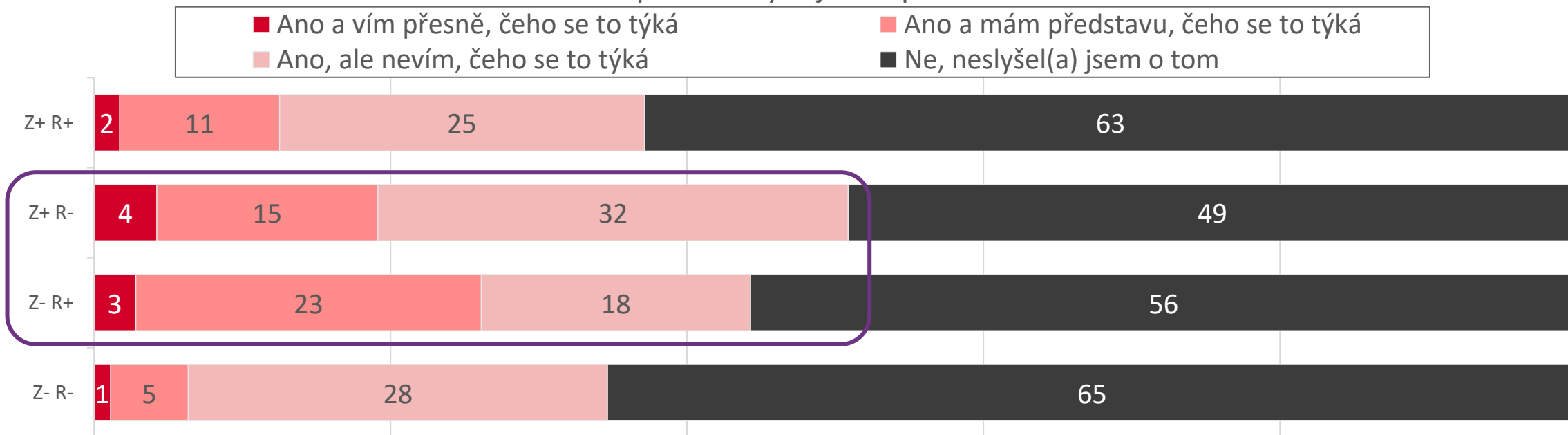

Povědomí o sankcích vůči Rusku s postojem k Rusku a k Západu významně nesouvisí.

O něco vyšší i hlubší míru znalosti prokazují ti lidé, kteří jednu stranu podporují a zároveň druhou nemají rádi.

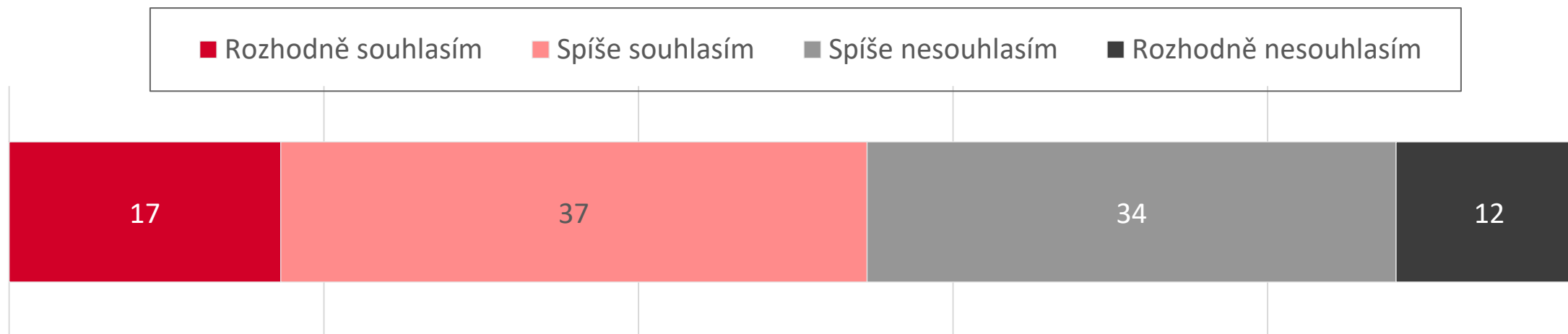
„Slyšel(a) jste o tom, že Česká republika uplatňuje v současnosti vůči Rusku sankce?“

– podle míry zájmu o politiku

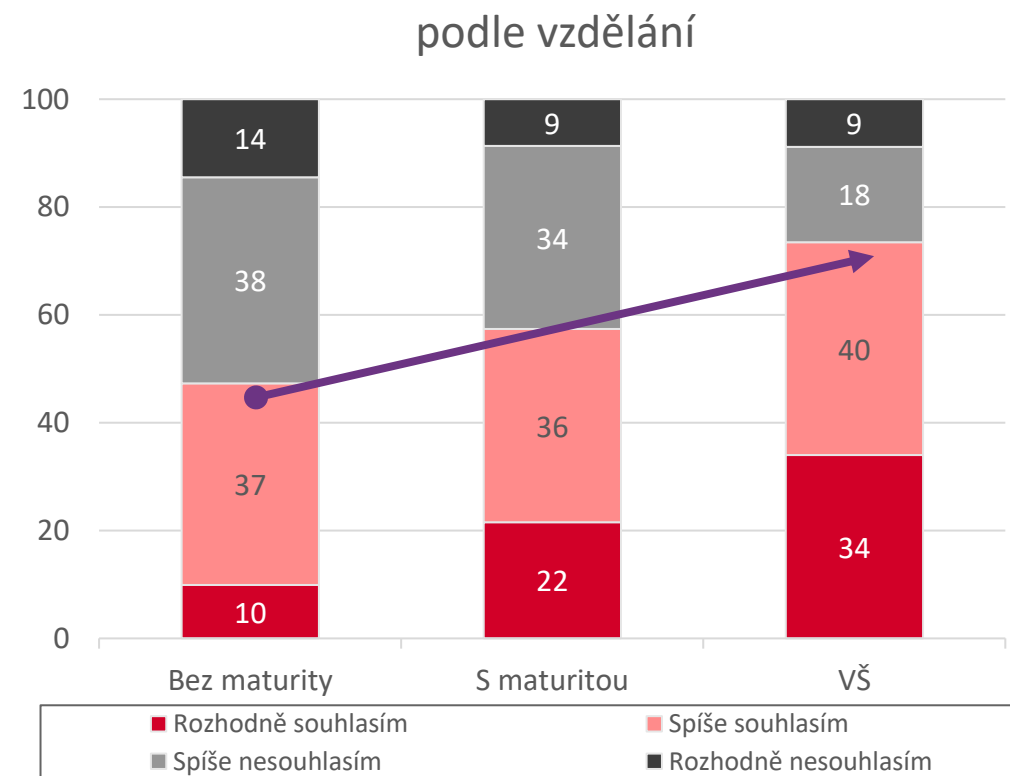
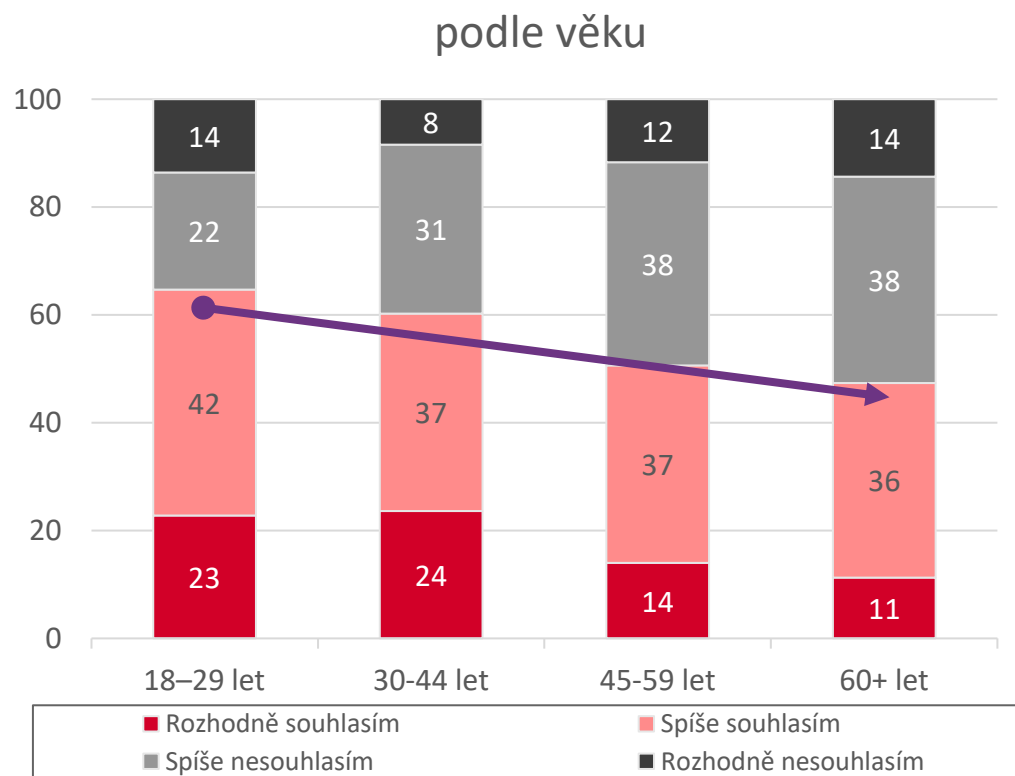
Česká veřejnost mírnou většinou (54 %) souhlasí s uplatňováním sankcí vůči Rusku.
Sankce mají rozhodnou podporu 17 % lidí a 12 % je naopak rozhodně proti nim.

*„ČR a ostatní členové EU uplatňují vůči Rusku sankce kvůli Krymu a východní Ukrajině.
Omezuje se např. dovoz a vývoz zboží i pohyb vybraných osob.
Nakolik souhlasíte s tím, že ČR takové sankce vůči Rusku uplatňuje?“*

Sankce vůči Rusku ztrácí podporu s rostoucím věkem – mezi nejmladšími je podporuje až 65 %, mezi lidmi nad 60 let je to pak jen 47 %.
S rostoucím vzděláním naopak souhlas se sankcemi zesiluje – vysokoškoláci je podporují ze 74 %, lidé bez maturity ze 47 %.

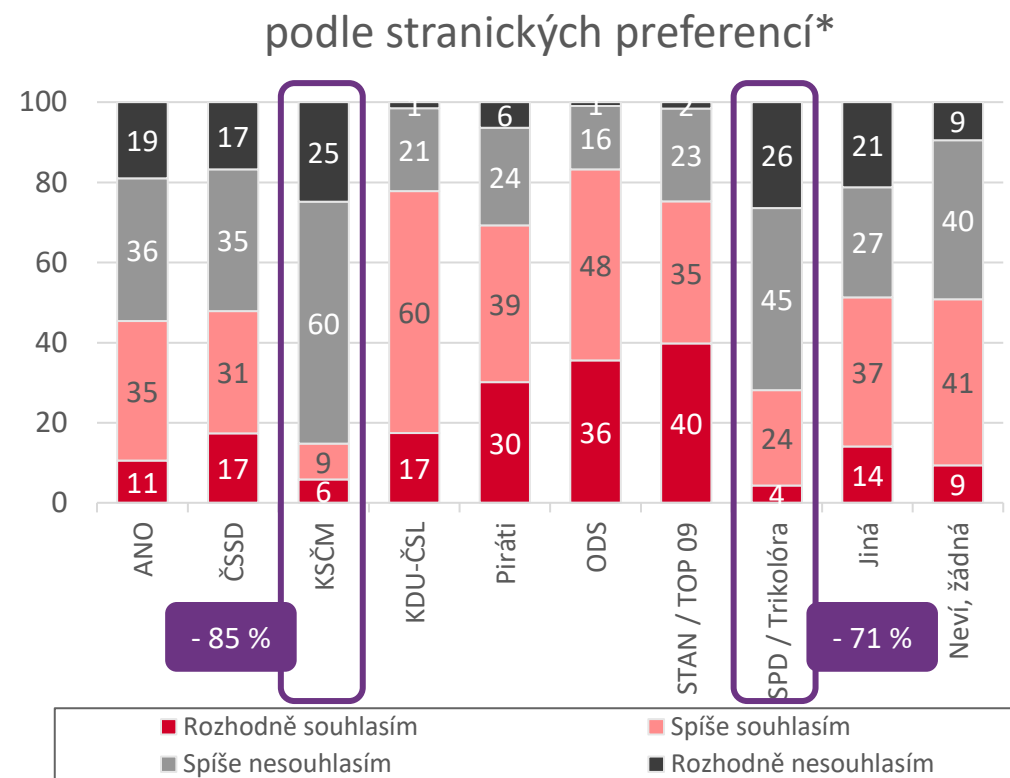
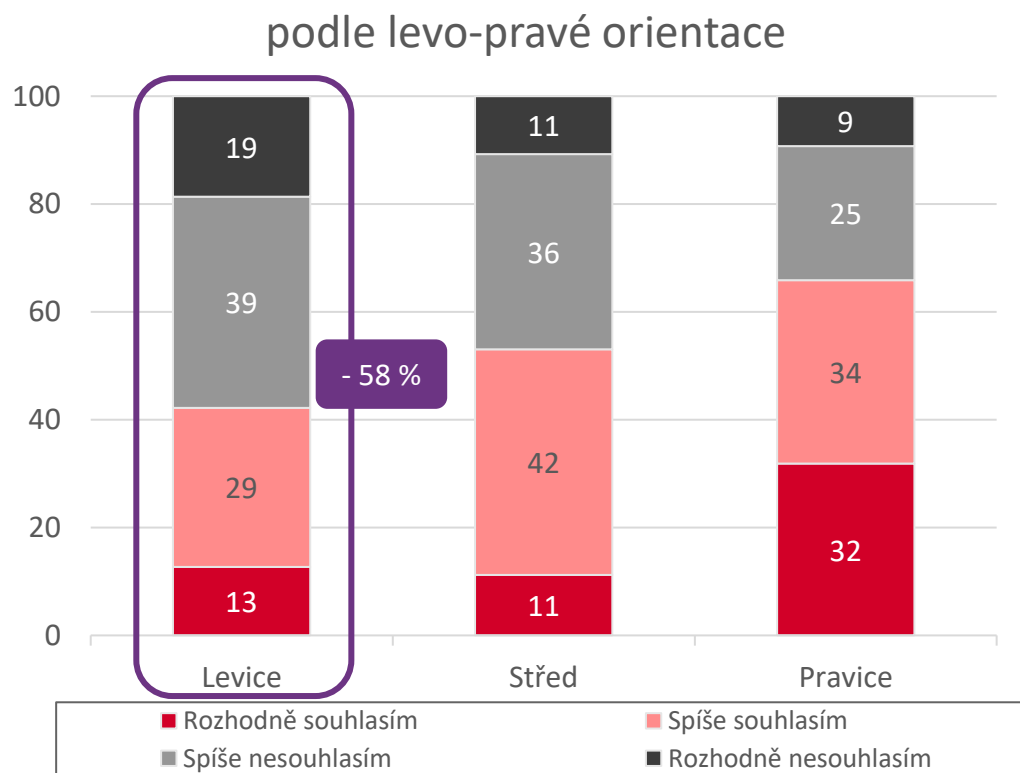
Souhlasíte s uplatňováním sankcí vůči Rusku?

Podpora sankcím je výrazně silnější u pravicových respondentů (66 %) než u levicových (42 %).

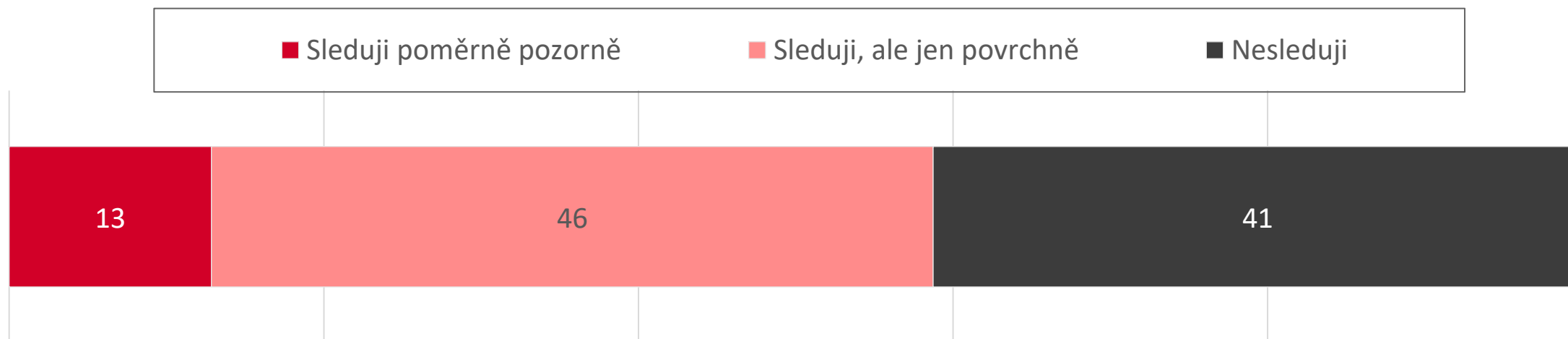
To se odráží i na souhlasu se sankcemi podle stranické podpory. Zejména s nimi souhlasí příznivci středo-pravé opozice, silně proti nim jsou potenciální voliči KSČM a národoveckých stran.

Souhlasíte s uplatňováním sankcí vůči Rusku?

Události v Bělorusku i po třech měsících od tamních voleb sleduje stále až 59 % českých občanů. Pouze 13 % však vývoji v Bělorusku věnuje větší pozornost.

„Sledujete vývoj událostí v Bělorusku po prezidentských volbách?“ *

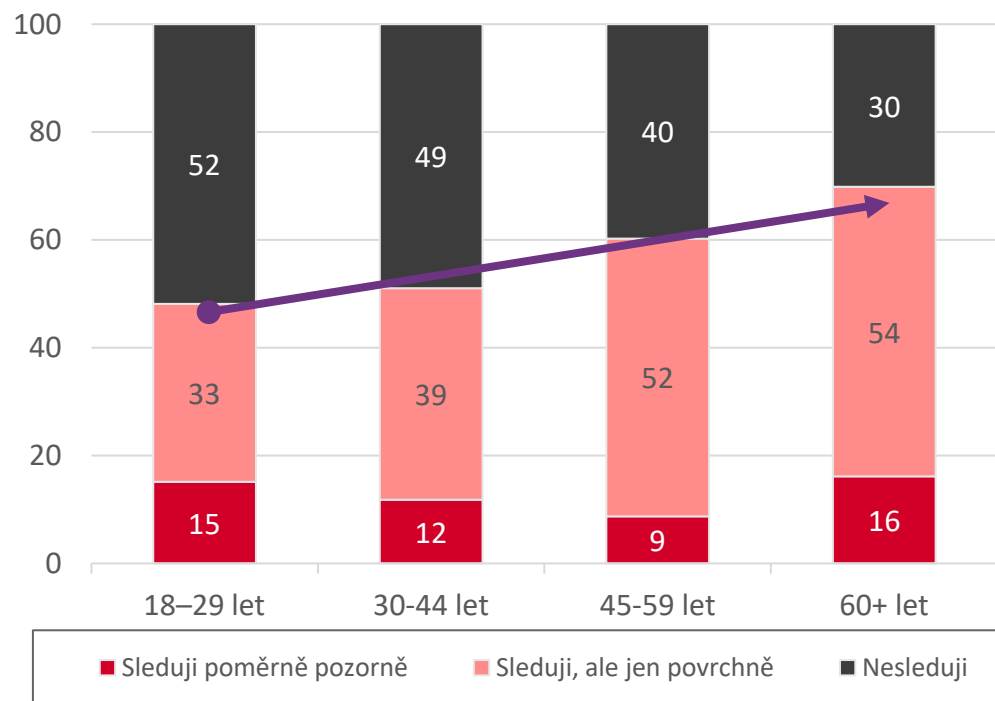

Největší pozornost věnují dění v Bělorusku lidé nad 60 let (až 70 %). S klesajícím věkem pak klesá i pozornost.

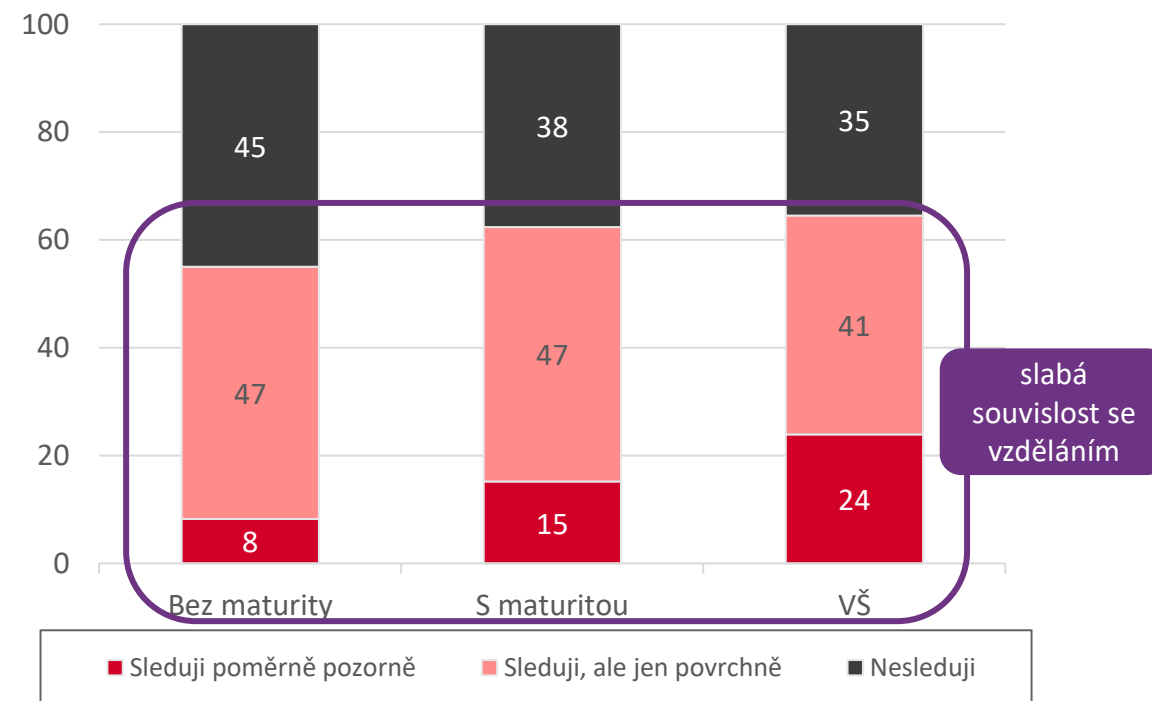
Intenzita pozornosti je ale všeobecně velmi nízká, kdy i mezi vysokoškoláky se pozorně Běloruskem zabývá asi čtvrtina z nich.

Sledujete vývoj událostí v Bělorusku po prezidentských volbách? *

podle věku

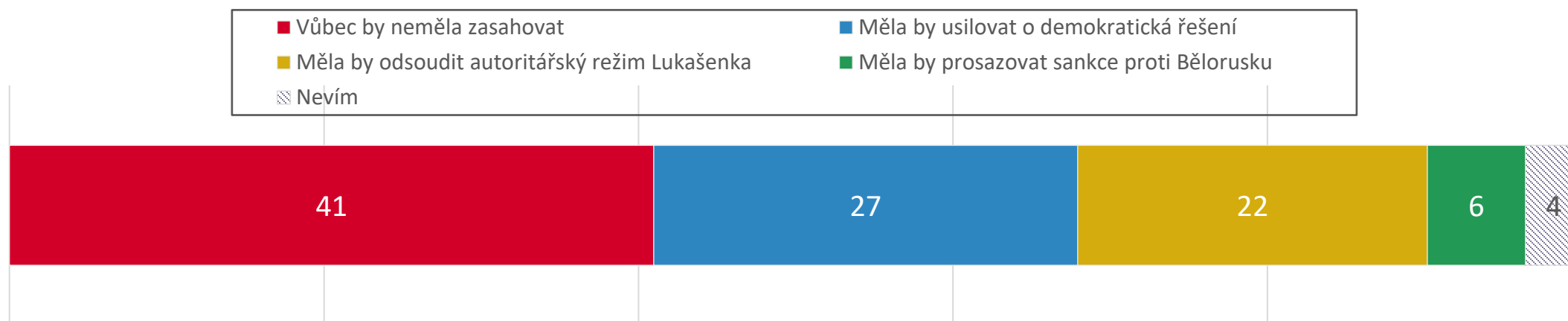
podle vzdělání

Aktivní reakci České republiky podporuje celkem 55 % respondentů – z toho 27 % upřednostňuje napření sil k demokratickému řešení, 22 % by bylo pro odsouzení Lukašenkova režimu a jen 6 % by volilo sankce. Pro nulové angažmá ČR se vyslovilo 41 % lidí. Jen 4 % na celou záležitost nemají žádný názor.

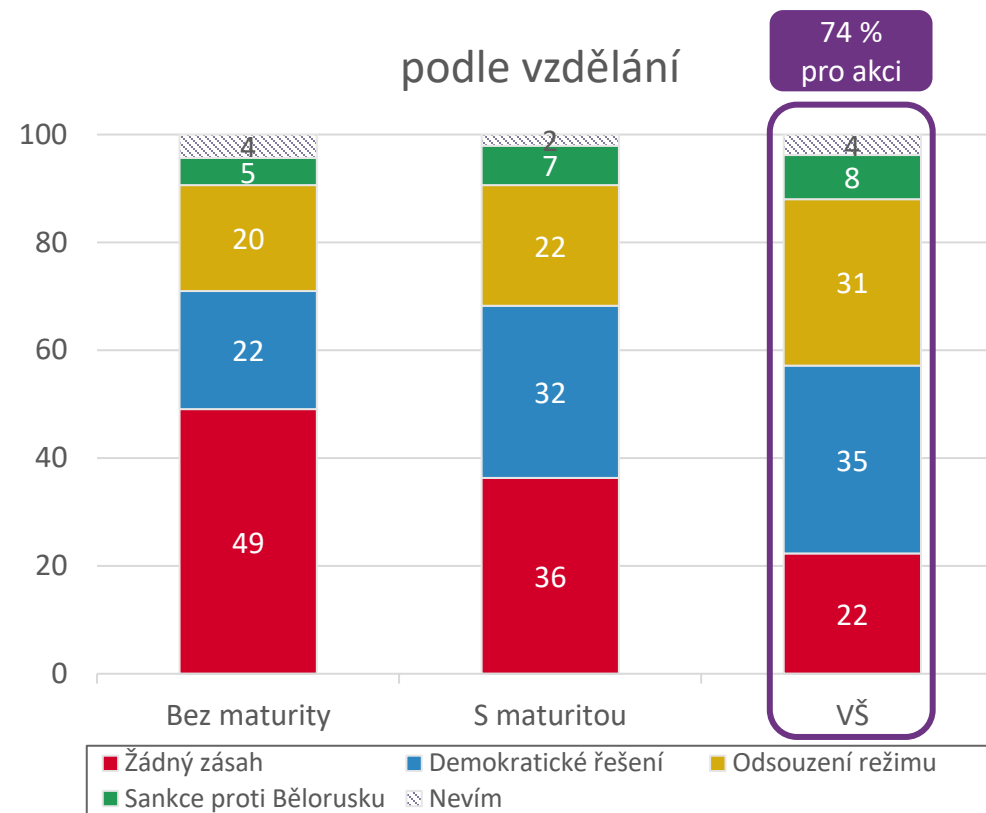
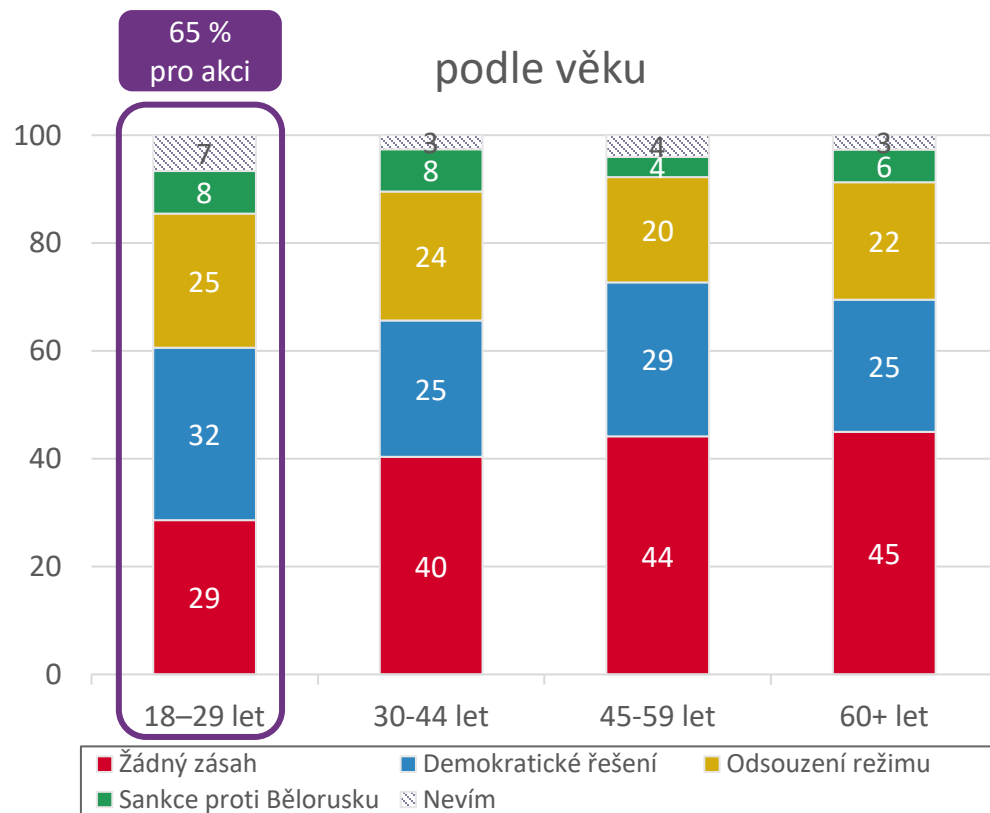
„Jaký by podle Vašeho názoru měl být postoj České republiky vůči Bělorusku?“

Aktivnější přístup ČR vůči Bělorusku podporují výrazně více vysokoškoláci a lidé z nejmladší věkové skupiny.

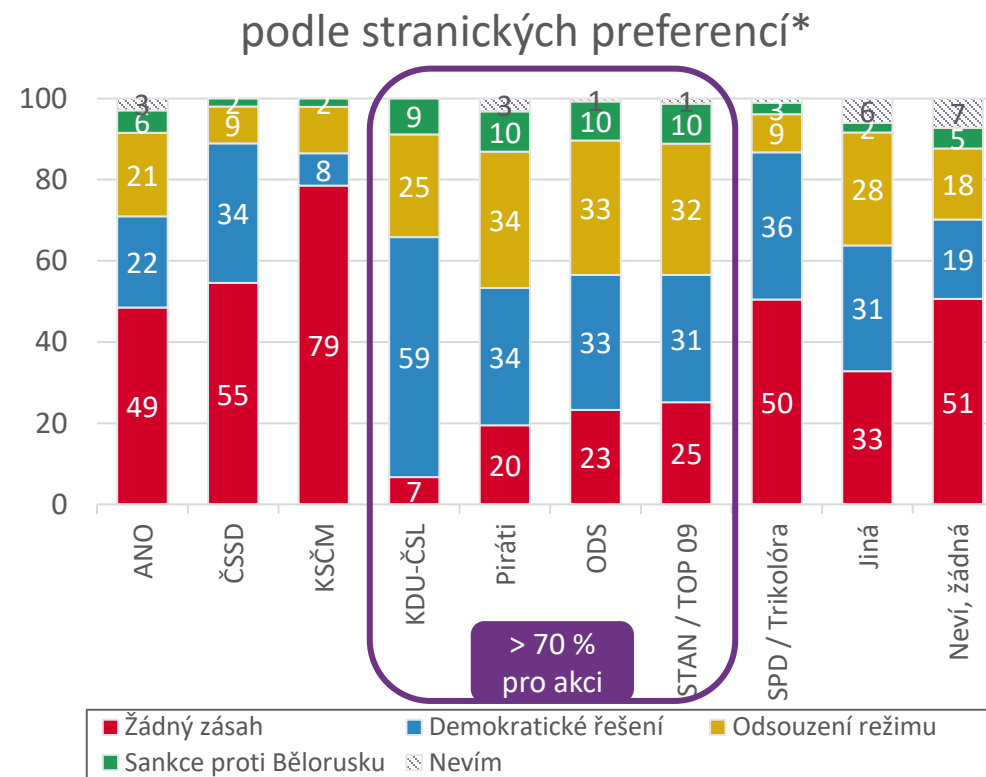
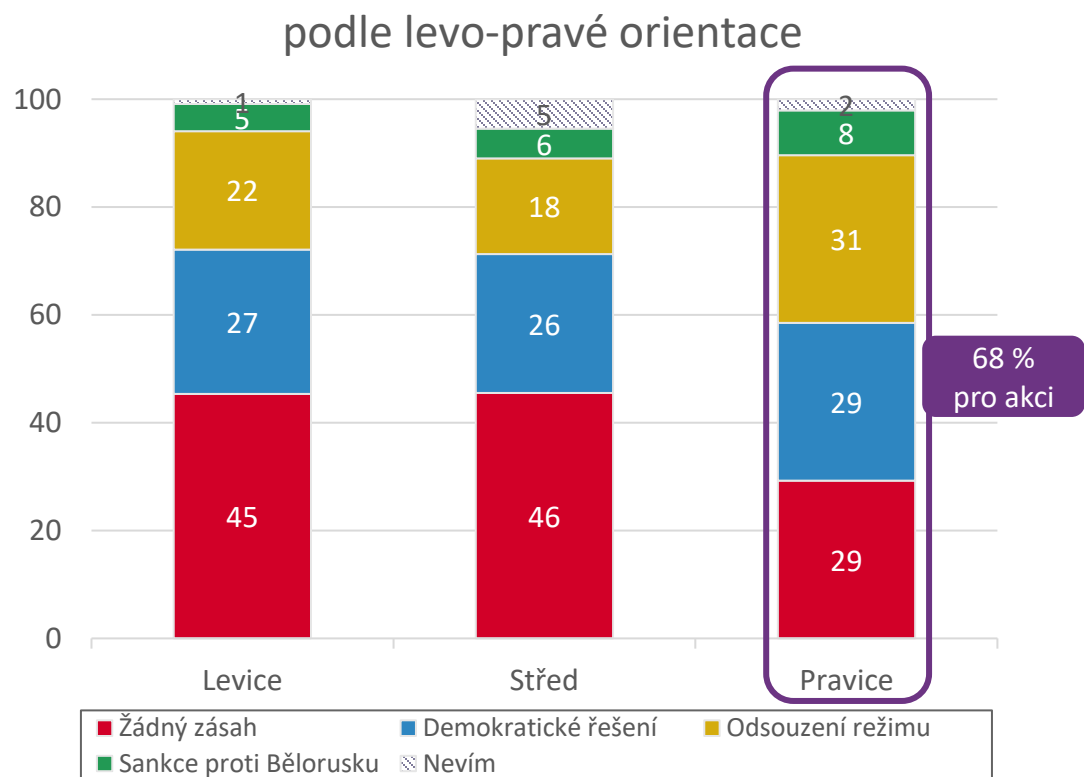
Naopak u občanů nad 45 let a u lidí bez maturity je nejsilnější podpora pro nezasahování do běloruských záležitostí.

Jaký by podle Vašeho názoru měl být postoj České republiky vůči Bělorusku?

Aktivní řešení má silnější podporu jen u respondentů s pravicovým smýšlením. U lidí hlásících se ke středu či levici vítězí názor, že ČR by neměla nic podnikat. Prizmatem podpory politických stran by aktivní přístup uvítali zejména podporovatelé středopravé opozice, voliči vládních stran zůstávají rozděleni. Pouze voliči KSČM by byli rozhodně pro pasivitu.

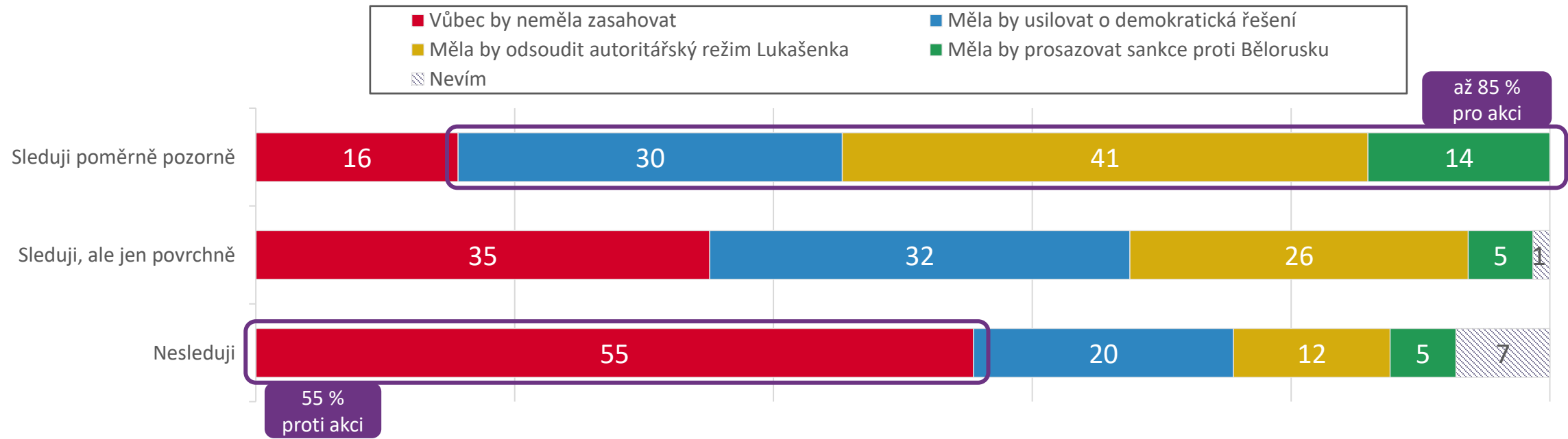
Jaký by podle Vašeho názoru měl být postoj České republiky vůči Bělorusku?

Podpora jednotlivým řešením silně souvisí s tím, nakolik respondenti sledují dění v Bělorusku.

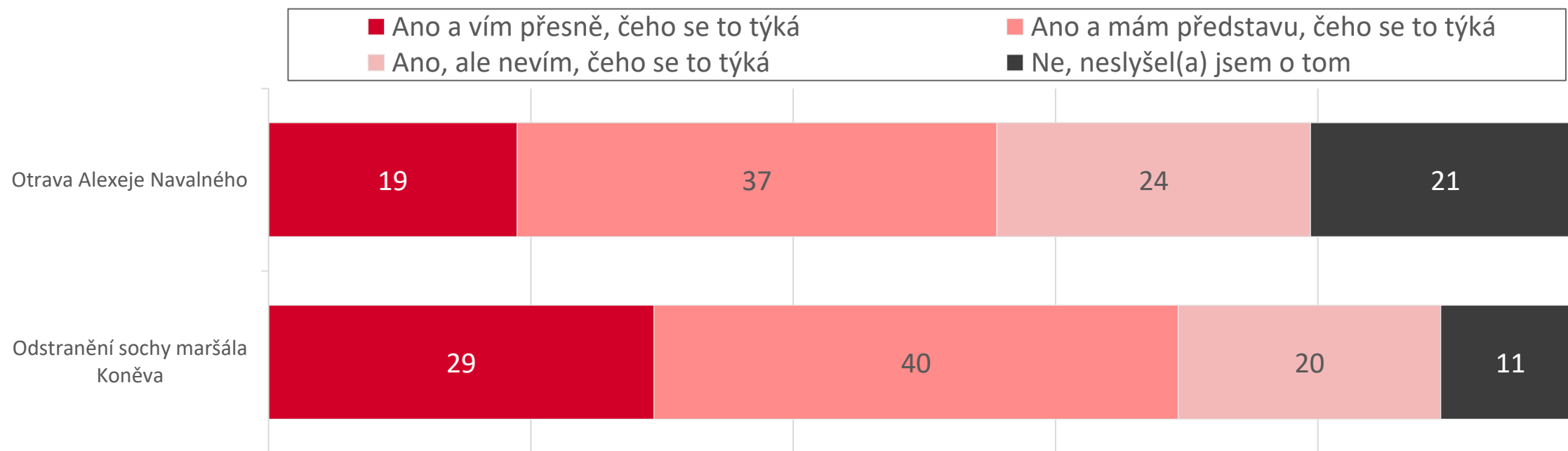
Ti, kteří tamní události vůbec nesledují, nejčastěji soudí, že ČR by do běloruských záležitostí neměla vůbec zasahovat (55 %). Naopak u lidí, kteří o tamější situaci mají přehled, prosazuje 55 % buď odsudek Lukašenkova režimu nebo uvalení sankcí na Bělorusko, dalších 30 % je pro nalezení demokratického řešení.

*„Jaký by podle Vašeho názoru měl být postoj České republiky vůči Bělorusku?“
– podle toho, nakolik dění v Bělorusku sledují **

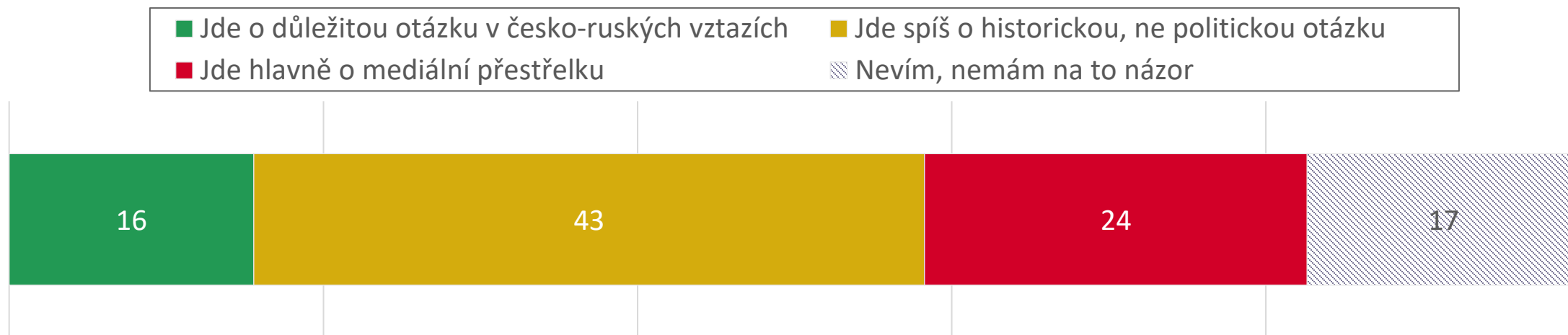
Jak odstranění sochy maršála Koněva v pražských Dejvicích, tak otrava ruského opozičníka Alexeje Navalného si u české veřejnosti získaly obstojnou pozornost. Vyšší znalost a jasnější představu mají lidé o kauze s odstraněním Koněvovy sochy, což je způsobeno tím, že kauza je v českém mediálním prostoru déle a jde o domácí událost.

*„Slyšel(a) jste o otravě ruského opozičního politika Alexeje Navalného?“
/ Slyšel(a) jste o odstranění sochy maršála Koněva na Praze 6?“*

Největší část (43 %) veřejnosti vnímá kauzu odstranění sochy maršála Koněva jako převážně historickou otázku, a ne jako živou záležitost. Další asi čtvrtina za kauzou vidí jen mediální přestřelku. Pouze pro 16 % lidí to představuje otázku závažnou pro česko-ruské vztahy.

„A jak odstranění sochy maršála Koněva na Praze 6 vnímáte?“

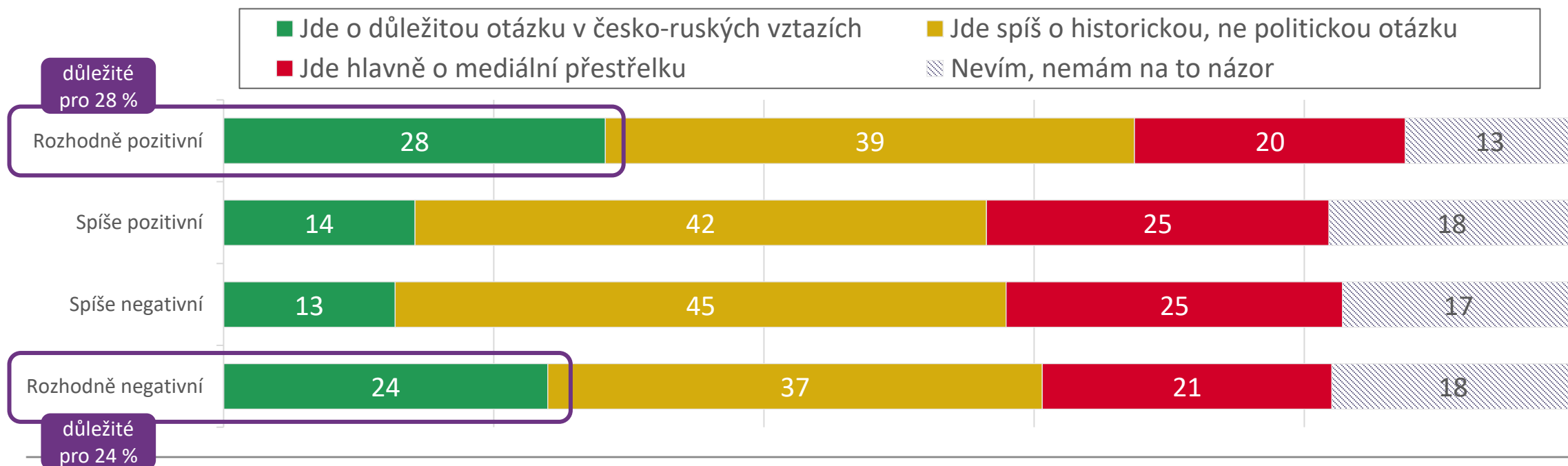

Ani při zohlednění vztahu respondentů k Rusku nenacházíme žádnou skupinu, pro kterou by odstranění sochy maršála Koněva znamenalo převážně důležitý moment v česko-ruských vztazích.

Přesto sledujeme, že lidé s vyhraněným – ať už pozitivně, či negativně – názorem na Rusko kauzu častěji vnímají jako důležitou.

„A jak odstranění sochy maršála Koněva na Praze 6 vnímáte?“

– podle vztahu respondenta k Rusku

Současné a příští nastavení vztahů s Ruskem

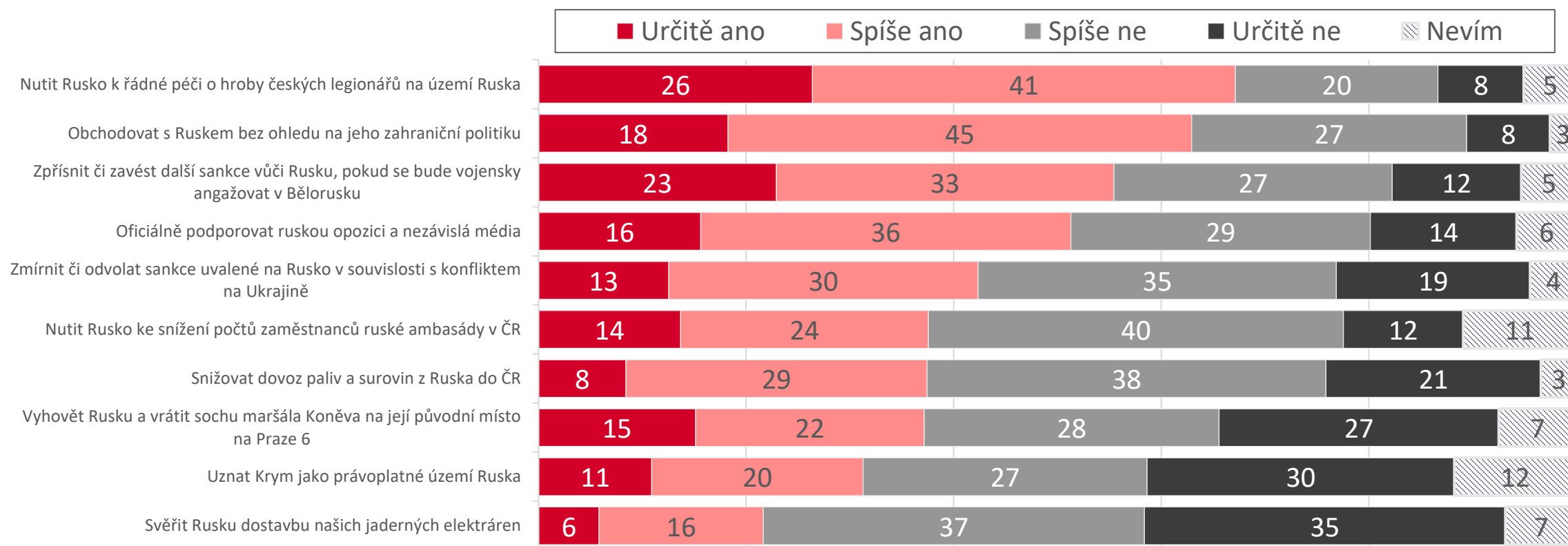

Současné a příští nastavení vztahů s Ruskem

- Na postupu vůči Rusku se občané příliš neshodnou.
- Ve vzájemné opozici jsou zejména proruský a protizápadně orientovaní lidé s těmi, kdo mají rádi Západ a jsou protirusští. Vzhledem k nerovnoměrnému zastoupení takových skupin v české populaci se však všeobecný názor stáčí směrem k postoji druhé jmenované skupiny.
- Z nabízených deseti kroků směrem k Rusku mají u české veřejnosti významnější podporu dva:
  - Konsenzuální žádost, aby ČR nutila Rusko pečovat o hroby československých legionářů.
  - A pragmatický názor, že by ČR s Ruskem měla obchodovat bez ohledu na jeho zahraniční politiku.
- Proti dalším dvěma pak česká veřejnost poměrně silně vystupuje:
  - Veřejnost oponuje zejména tomu, aby byla dostavba českých jaderných elektráren svěřena Rusku.
  - A také se převážně staví proti uznání Krymu jako právoplatného ruského území.

Vysoká shoda panuje ve věci dostavby jaderných elektráren, kdy pro svěření tohoto úkolu Rusku je jen 22 % lidí. A dále ve věci tlaku na Rusko, aby pečovalo o hroby legionářů, což podporuje 67 % veřejnosti. Česká veřejnost není při postupu vůči Rusku v dalších ohledech příliš jednotná. Obchod s Ruskem, bez ohledu na jeho zahraniční kroky, schvaluje 63 % lidí. 56 % lidí ale také podporuje uvalení sankcí na Rusko v případě jeho vojenského angažmá v Bělorusku a 54 % nesouhlasí s odvoláním starších sankcí aplikovaných v reakci na aktivity Ruska na Ukrajině.

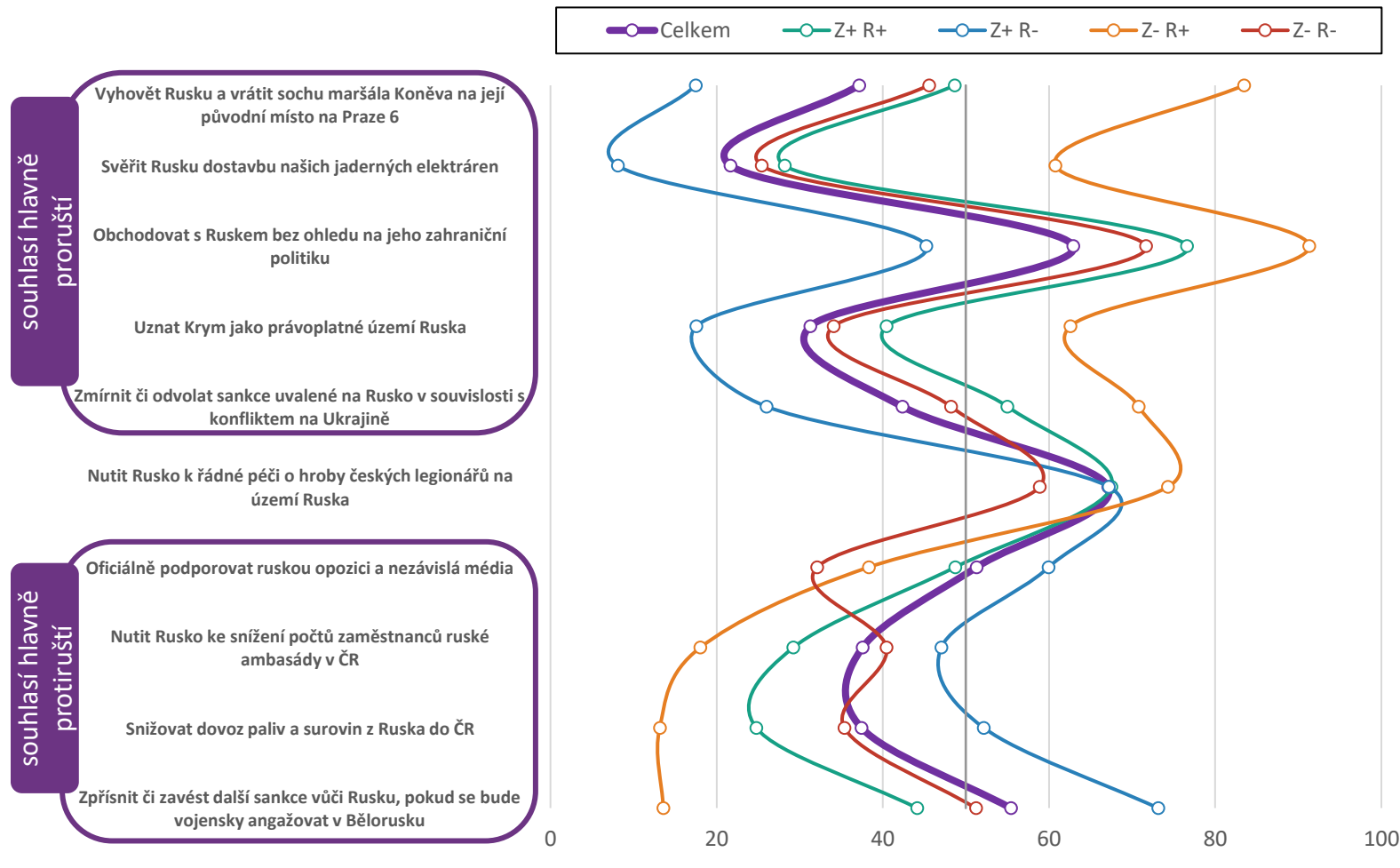
„Měla by Česká republika vůči Rusku v blízké době zavést následující kroky?“

Lidé se neshodnou, jak vůči Rusku vystupovat.

„Měla by Česká republika vůči Rusku v blízké době zavést následující kroky?“
– podle postoje k Rusku a k Západu (zobrazen podíl odpovědí „určitě + spíše ano“)

- Největší shoda je v podpoře tlaku na Rusko ve věci péče o hroby legionářů.
- U ostatních témat se již síla podpory různí, podle očekávání se zejména liší názory příznivců Ruska, kteří nemají kladný vztah k Západu, a příznivců Západu, kteří nemají kladný vztah k Rusku.
- Prorusky orientovaní lidé by ze všech nejčastěji ustoupili Rusku v mezinárodních otázkách a převážně souhlasí s ruským strategickým a ekonomickým angažmá v ČR.
- Prozápádně orientovaní naopak podporují zbavování se závislosti na Rusku a podporují sankční a obezřetnou politiku.
- Vzhledem k zastoupení jednotlivých skupin ve společnosti převažují ve výsledku názory prozápádně orientovaných respondentů.

www.stem.cz